

Budapest Cirkuszművészeti és Kortárstánc Főiskola

Táncművész BA szak

A magyar kortárstánc csipkéje

A Pataky Klári Társulat előadásainak stílusjegyei és motívumai

SZAKDOLGOZAT

Készítette: Bot Ádám

Témavezető: Kántor Katalin

Budapest, 2024

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
2. A Pataky Klári Társulat története és háttere	4
2.1 Pataky Klári, a női lélek finommozgásainak mestere	4
2.2 A koreográfiai pálya indulása, a társulati lét és működés kialakulása, jellege	5
2.3 Meghatározó korszakok a társulat működésében.....	6
2.3.1 Megalakulás és az Első korszak (2003-2006) – „Szeretet színház”	6
2.3.2 Második korszak (2006-2011) – „Együtt régiek, újak és még újabbak”	9
2.3.3 Harmadik korszak (2011-2017) – „Eltűnök, feltűnök”	13
2.3.4 Negyedik korszak (2017-2022) – „Golden Team”	16
2.3.5 Ötödik korszak (2022-) – „Nem adom fel”	21
3. Alkotói metódusok, stílusjegyek, jellegzetes mozdulatok és formai megoldások ..	24
3.1 Pataky Klári alkotói metodikája.....	24
3.2 Az alkotó stíluskészlete.....	25
3.2.1 „Kezek, kezek és megint csak kezek”	28
3.2.2 „Lassú, lassú, gyors, gyors, lassú”	31
3.3 Dramaturgia, jelmez- és fénytervezés vizsgálata az előadásokban.....	33
3.4 A térhasználat és színpadi kompozíciók	35
3.5 A táncosok egyéni karaktereinek szerepe az egyes előadásokban.....	36
4. Összegzés	39
5. Forrásjegyzék	42
6. Függelék	45
F.1. Az alkotó elismerései és az általa elnyert ösztöndíjak.....	45
F.2. Retrospektív visszaemlékezések	46
F.3. Az előadások stáblistája	50

1. Bevezetés

A Budapest Kortárs Tánc Főiskolán folytatott tanulmányaim befejeztével (2013) szabadúszóként kezdtem új ismeretségeket, munkakapcsolatokat kialakítani. Ez egy nehezen induló és lassú folyamat volt emlékeim szerint. Közel egy évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy olyan alkotók előadásában kapjak lehetőséget, akikkel korábban nem ismertük egymást, vagyis válogatás útján kerültem kiválasztásra.

2014 őszén Maday Tímea Kinga javaslatára vettem részt a Pataky Klári Társulat *Jegyzetek* című előadásának válogatásán. Az alkotó előadásait ekkora már jól ismertem, egyfajta rajongója voltam a munkásságának. Az első találkozásom egy Pataky Klári által koreografált előadással 2008-ban volt Győrött a VI. Magyar Táncfesztivál keretében, ahol a *Nagyon jól vagyok, lszi ne keress!* előadást láttam az alkotótól. Azért is volt ez az előadás meghatározó élmény számomra, mert akkor még csak pár éve kezdtem kortárs táncsal foglalkozni, és debreceni növendékként kevés táncszínházi előadásban volt részem. Tinédzserként egyáltalán nem voltak táncművészi ambícióim, de be kell lássam, hogy jelentős szerepe volt ennek az élménynek abban, hogy jelenleg előadóművészettel foglalkozom. Mi több, az idén a huszadik évadot ünneplő társulattal már egy évtizede folyamatosan együtt dolgozom, így állandó előadóként veszek részt az új bemutatókban, művészeti projekteken és repertoárkurzusokon. Erre a kapcsolatra a legjelentősebb szakmai együttműködésemként tekintek.

A témaválasztásom előtt az foglalkoztatott, hogy mi tesz valójában egy alkotót unikálissá, mitől válik a munkája egyértelműen felismerhetővé, illetve az, hogy mindehhez miben kell következetesnek maradnia. Az elmúlt tíz év munkakapcsolata kézenfekvővé tette, hogy ezt a kérdést Pataky Klári és a társulatának előadásain keresztül vizsgáljam meg. Így a szakdolgozatom célja, hogy ezt a húszéves, előadásokban gazdag működést – az előbb említett kérdések függvényében – górcső alá vegye.

“A magyar kortárs tánc csipkéje” megjelölés Kovács Emese táncművész kollégámtól származik, amit nagyon találó és érzékeny hasonlatnak gondolok Pataky Klári munkásságát illetően. A csipke aprólékos munkával készül, és a nagy egészbe ágyazott részletek teszik különlegessé és kifinomulttá. Králl Csaba az *Elfelejt, belebotlik...* című előadás kapcsán írta, hogy: “a koreográfia míves, igényes, mint mindig, átszőve enyhén karcos, édesbús melankóliával, rebbenékeny mozdulatfüzérékkel és a Pataky Klárra

jellemző ártatlan és értelmetlen, kislányos romantikával...”.¹ Ezek a jegyek szinte kivétel nélkül megjelennek Pataky Klári összes koreográfiájában, így egy kiforrott, egyedi mozgásvilággal rendelkező alkotóról beszélhetünk már az első munkájától kezdve. Alkotásaiban azonban megfigyelhetőek változ(tat)ások, akár a témákat vagy az alkotói módszereket figyelembe véve.

A kutatás munkamódszere két nagyobb egységből tevődött össze. Először is korszakolást végeztem Pataky Klári eddigi életművében, azért, hogy az alkotói metódusokat, az előadásokban megjelenő stílusjegyeket, jellegzetes mozdulatokat és formai megoldásokat átlátható rendszerben és az alkotói pálya kontextusában tudjam megvizsgálni. Ezt követően megvizsgáltam az alkotó stíluskészletét, amiben így viszonyítási pontokként szolgálhattak a korszakok és az azokba tartozó egyes előadások.

A társulat korszakainak feltérképezésénél fő szempontul az alkotó és annak köre által meghatározott időszakokat vettem, azaz azon időszakokat tekintettem egy korszaknyi egységnek, amelyben az alkotó köré huzamosabb időre többnyire ugyanazon táncművészek szerveződtek, akik több egymást követő produkció résztvevői voltak.

Pataky Klári koreográfusi pályáját természetesen más szempontokat alapul véve is lehet vizsgálni, úgy mint:

- cselekményes, dramatikus elemekben bővelkedőbb vagy tiszta tánc jellegű darabok,
- alkotói metódus változása,
- játszóhelyek alakulása a társulat életében.

Ezen szempontok elemeit is szem előtt tartva és a szakdolgozatomba beleszöve, az alkotó és a jellemző előadói körre fókuszáltnak, és az alábbi fantázianevekkel ellátott korszakokat állapítottam meg:

- Első korszak (2003-2006) – „Szeretet színház”
- Második korszak (2006-2011) – „Együtt régiek, újak, és még újabbak”
- Harmadik korszak (2011-2017) – „Eltűnők, feltűnők”

---

¹ Králl Csaba: Félárbocon. Élet és Irodalom. 2017.02.24. (<https://www.es.hu/cikk/2017-02-24/krall-csaba/felarbocon.html>).

- Negyedik korszak (2017-2022) – „Golden Team”
- Ötödik korszak (2022-) – „Nem adom fel”

Ezen korszakokról írok bővebben dolgozatom törzsrészének első részében, ahová a fenti egyéb szempontok közül a játszóhelyek alakulását is beillesztettem, a másodikban pedig arról, hogy a két évtizede tartó működésben miként változott az alkotó munkamódszere, illetve milyen – a koreográfusra egyedien jellemző – stílusjegyeket fedezhetünk fel. A darabok jellegéről – azaz cselekményes, dramatikus elemekben bővelkedőbb vagy tiszta tánc vonulathoz tartoznak-e, avagy éppen a kettő elegyei – pedig mindkét nagy fejezetben szót ejtek konkrét példákat elemezve.

A társulat korszakainak és az alkotó stílusjegyeinek feltérképezésében az elmúlt két évtized előadásainak az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet sajtódokumentáció és videótár anyagainak vizsgálata, valamint az interneten található kritikák és műbírálatok tanulmányozása volt a segítségemre. Mindezeket a témavezetőmmel, Kántor Katalinnal folytatott beszélgetésekből leszűrtekkel és a személyes tapasztalataim leírásával egészítettem ki. A dokumentált és az általam felkutatott, bemutatott személyes források együttes felhasználásával céltom mélyebb betekintést nyújtani a Pataky Klári Társulat életébe, eddig megvalósult munkáiba.

2. A Pataky Klári Társulat története és háttere

2.1 Pataky Klári, a női lélek finommozgásainak mestere

1. kép: Pataky Klári (Fotó: Hamarits Zsolt)

A 2.1-es fejezetben olvasható rövid szöveges szakmai biográfiát Halász Tamás: Koreográfus-jurátus című cikke alapján szerkesztettem.²

Pataky Klári viszonylag későn, nyolcadik osztályos korában kezdett el táncolni, olyan kultikus filmek hatására, mint például az *Életben maradni* vagy a *Flashdance*. Zákány Magdolna növendéke volt, akinek a dzsesszbalett és balett óráit látogatta, többek között Ladjánszki Mártával és Csabai Attilával egyetemben.

Színésznő szeretett volna lenni, ezért elvégezte a Hangár Hang- és Színiakadémiát (1992-1995), majd szülei terelgetésének hatására az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát (1995-2001). A színház és a színészi pálya vonzása nem csökkent a jogi tanulmányok idején sem, ugyanis Ascher Tamás

---

² Halász Tamás: Koreográfus-jurátus Fejek. www.tancelet.hu. - 2004.08.18. (<https://www.tancelet.hu/hirek/1537-koreografus-juratus-fejek>).

zalaszentgróti kurzusait rendszeresen látogatta, amelyek meghatározó élményekké váltak számára.

Ötödéves joghallgató volt, amikor a Színház- és Filmművészeti Egyetem kísérleti jelleggel koreográfus szakot hirdetett meg (másod ízben). Sikeresen felvételizett Fodor Antal osztályába, így 1999 és 2003 között az intézmény hallgatója volt. Pataky Klári mellett még öten végezték el a színházi koreográfus szakot: Fejes Ádám, Gyenes Ildikó, Jaross Viktória, Kriszt László és Szabó Csongor.

A főiskolai vizsgamunkáját – Sztravinszkij: *A katona története* című darabot – számos előadás követte, az elmúlt húsz évben huszonhat önálló koreográfiát készített budapesti bemutató helyszíneken.

Alkalmazott koreográfusként az alábbi színházi rendezőkkel dolgozott vagy jelenleg is együtt dolgozik: Almási-Tóth András, Csizmadia Tibor, Harangi Mária, Laboda Kornél, Léner András, Szabó Máté és Szakács Emese.

Az alkotó elismeréseit és az általa elnyert ösztöndíjakat az F.1. függelék foglalja magába.

2.2 A koreográfiai pálya indulása, a társulati lét és működés kialakulása, jellege

Pataky Klári a Színház- és Filmművészeti Egyetemen töltött évek alatt osztálytársaival, Szabó Csongorral és Jaross Viktóriával szoros baráti és munkakapcsolatot kötött. Ők, továbbá még egy osztálytársa, Fejes Ádám szerepeltek is *A katona története* című vizsgaelőadásában. Az alkotó ezzel a vizsgamunkának induló koreográfiával hívta fel magára a kritikusok és a pályatársak figyelmét. A darab egy részlettel egyedüli magyar résztvevőként vendégszerepelt, a 18. Hannoveri Nemzetközi Koreográfiai Versenyen.

Ez az alkotás volt az, amelynek létrehozásához Pataky Klári maga köré gyűjtötte azt az alapsapatot, akik aztán későbbi munkáiban is fontos és meghatározó szereplőkké váltak, illetve a társulati érzést megalapozták. Gazdasági értelemben működő, finansziális bázissal rendelkező társulatról ekkor még nem beszélhetünk. 2011-ben hozta létre a Clarisonus Közhasznú Nonprofit Kft.-t, amivel már éves működési és produkciós támogatásokra is tudott pályázni az alkotó.

A működést tekintve konstans elemnek tekinthető, hogy a társulat a kezdetektől fogva projekt rendszerben működik, azaz nincs állandó munkavállalóként foglalkoztatott társulati tagsága, hanem vállalkozói minőségben, számlaadóként vannak foglalkoztatva a táncművészek, művészeti és technikai munkatársak, az adott darab próbaidőszakára, bemutatójára, majd továbbjátzására. A társulati pálya alakulása során e téren különböző csomópontok figyelhetőek meg. A társulati létezés egyik legjellemzőbb motívuma – függetlenül a munkáltatói, munkavállalói, gazdasági minőségtől –, az alkotó és a köréje csoportosult előadói és közreműködői kör. Pataky Klári alkotói korszakainak alakulásával, változásával nem minden esetben, de többnyire korrelál a maga köré toborzott táncművészi kör alakulása, változása.

2.3 Meghatározó korszakok a társulat működésében

2.3.1 Megalakulás és az Első korszak (2003-2006) – „Szeretet színház”

A katona története című vizsgamunka később színházi keretek között is bemutatásra került a Merlin Színházban, a vizsgaelőadás premierje 2003. december 20-án vagy 21-én volt (Pataky Klári bizonytalan a pontos dátumot illetően). Az osztálytársak mellett ebben a munkában meghatározó szereplőkké váltak a szintén ezen időszakban kötött ismeretségek: így Kántor Katalin (a későbbiekben, ahogy a táncművész, alkotó nevét a színházi világban ismerik: Kántor Kata) és Nagy Csilla is táncolt az előadásban. A darabban az ördögöt játszó Szász Dánielt még a Csabai Attila vezette formáció, a Kompánia időszakából ismerte Pataky Klári, így ő is a csapat közreműködője lett. A vizsgamunkát szorosán követte a *Lépni sem, nézni sem...* című duett, melyben Szabó Csongor partnereként Domokos Flóra tűnt fel, aki szintén az alapcsapat tagjává vált. Továbbá ezen időszak szereplői (egy-egy előadás erejéig) Góbi Rita, Hámor József és Réti Anna táncművészek is. Ez az állandónak tekinthető társulás jelentette tehát azt a magot, ami meglapozta azt, hogy az évek során a Pataky Klári köré szerveződő kört társulatként élje meg maga a koreográfus, valamint a szakma is annak értékelje.

Az első korszak előadásai: *A katona története* (2003; a színházi bemutatója később volt, mint a *Lépni sem, nézni sem...* című duetté, azonban ez a vizsgaelőadás tekinthető az igazán első darabnak), *Lépni sem, nézni sem...* (2003), *Hull az elsárgult* (2004), *Concerto* (2004), *Mikor az idő törni kezdett* (2005) és a *Bolero* (2006).

A korszakok meghatározásában tehát az egyik fő szempontnak azt tekintem, hogy az alkotó mely táncművészekkel dolgozott vagy dolgozik együtt. Teszem ezt azért, mert az alkotó a Halász Glóriával készült egyik interjúbán így vélekedik első alkotói periódusáról, illetve a következőbe való átívelésről:

“A *Pillangó ballada* 2008-ban (megjegyzés: a *Pillangó ballada* bemutatója 2006-ban volt, így ez a dátum tévesen szerepel az interjúbán) egy új korszak kezdete volt. Korábban Szabó Csongor volt a fő táncosom, valamennyi darabom az ő főszereplésén alapult, mikor ő elment, nagy törés volt számomra, és azóta sem találtam olyan férfitáncost, aki átvehetné az ő szerepeit. Tehát akkor játszunk régi darabokat, amikor a svédországi Cullberg Balett társulatából hazajön szabadságra. És az ő távozásával kezdődött az is, hogy számos kritikában az áll, nekem női világom van. Akik ezt írják, azok számára valószínűleg kimaradt az a periódus, amelyben Szász Dániel, Szabó Csongor rendszeresen dolgoztak velem. A 2006-os *Bolero* volt az utolsó előadás, amely erősen vegyes, férfi-női világ volt. Attól kezdve valóban egy kicsit éteribb irányba indultunk.”³

Az első korszak előadásai tematikájukat tekintve látszólag közelítenek a párkapcsolati problémák művészet által történő feltárásához. Véleményem szerint ez annak is köszönhető, hogy nagyon markáns női-férfi alapkarakterrel rendelkeznek az előadók, így óhatatlanul is látni vélhető egyfajta érzelmi viszonyrendszer a táncosok által megjelenített szereplők között. A táncosok egyéni karaktereinek szerepével az egyes előadásokban a 3.5-ös alfejezetben foglalkozom bővebben. Ezen kezdő periódusban a színházi dramaturgiára épülő jelenetek felvillantása hangsúlyos a darabokban. *A katona története* konkrét narratív alapokkal bír (az egyetlen ilyen valójában az eddigi életműben), azzal együtt, hogy a mozgásvilág mindig absztrahál is egyben. *A Hull az elsárgult...* esetében is erősek a konkrét szituatív helyzetek, de ebben a darabban Pataky Klári már elrugaszkodik a lineáris történetmeséléstől, felesillantva azt, ami későbbi munkáiban teljesebb ki, azaz, hogy alapvetően állapotok, érzetek szövedékéből állnak az előadások, amelyek összesége adja ki a darab esszenciáját. A cselekményes vagy a drámaibb elemekben bővelkedőbb jelleg azonban erősítette az előadásokban a párkapcsolati élethelyzetekbe való belelátást. Pataky Klári minderről így nyilatkozott, az *Akarsz róla beszélni?* című interjúbán:

---

³ Halász Glória: Akarsz róla beszélni? www.tancelet.hu. - 2011.10.28. (<https://tancelet.hu/interju/2884-akarsz-rola-beszelni>).

“A pályám elején sok párkapcsolati dolgot készítettem, meg is kaptam utána, hogy csak erről a témáról szólnak a darabjaim. De én úgy érzem, hogy a *Hull az elsárgult...* vagy a *Lépni sem, nézni sem...* segítségével nagyjából elmondtam, milyen színeit láttam, éreztem meg ennek a területnek.”⁴

A táncelőadásoknak - a *Concerto* és a *Bolero* kivételével - a Merlin Színház adott otthont. Magács László felkérésére került az első társulati darab a színház műsorára.

2. kép: A *Hull az elsárgult...* című előadás táncművészei (Fotó: Nagy Péter)
A képen: Jaross Viktória, Szabó Csongor, Góbi Rita, Szász Dániel, Domokos Flóra, Nagy Csilla

A Trafóban 2006-ban bemutatott *Bolero* című táncelőadás a korszakot záró, már a következő időszakba ívelő, afféle híd-darab, ami mozgásanyagát és tematikáját tekintve is más jellegű, mint az addigiak. Az alkotó érdeklődése az egyénről és a két ember közötti viszonyról egy tágabb perspektívába került, ugyanis társadalmi kérdésekkel és mintákkal foglalkozott ebben az előadásában. A bemutatót követő időszakban az addigi formájában létező és a koreográfus köré csoportosuló alapsapat elkezdett felbomlani. A *Bolero* az első olyan többszereplős előadás, amiben Szabó Csongor már nem szerepel (a színlapon még olvasható a neve, azonban közvetlenül a bemutató előtti sérülése miatt már nem tudott részt venni az előadásban, majd külföldön folytatta pályafutását). Szász Dániel a Tünet Együttessel, Réti Anna az Artus társulatával kezdett el dolgozni. Szász Dániel esetében egy lassú eltávolodásról beszélhetünk, hiszen a meglévő előadásokat még maga táncolta, Réti Anna esetében viszont az alapsapatba való integrálódás hiányáról, mivel

---

⁴ Halász Glória: Akarsz róla beszélni? www.tancelet.hu. - 2011.10.28. (<https://tancelet.hu/interju/2884-akarsz-rola-beszelni>).

Szabó Csongor távozásával a közös duettjük parkoló pályára került. Domokos Flóra, Kántor Kata és Nagy Csilla szintén dolgoztak már ekkor más alkotókkal is, azonban jobban megmaradtak a koreográfus holdudvarában.

Az első korszak táncművészeinek visszaemlékezéseit a korszak előadásairól és a próbafolyamatokról az F.2. függelék tartalmazza.

2.3.2 Második korszak (2006-2011) – „Együtt régiek, újak és még újabbak”

Szabó Csongor külföldre való távozásával lezárult az első korszak. Azonban változást nem csak az előadók tekintetében figyelhetünk meg, hanem a meglévő stíluskészlet súlyozásában is, sőt az alkotói metódusban egyaránt. A táncművészek körét nézve, ez a korszak a folytonos újdonság érzetét adja. Kialakult a „régiek” és az „újak” köre; előbbieket egy stabil origóként voltak jelen, még az utóbbiak pedig a társulati bővülés, mintsem a változás érzetét adták.

A második korszak előadásai: *Pillangó ballada* (2006), *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!* (2007), *Basta Così!* (2008), *Valami történ(e)t* (2009), *Felhőman* (2010), *Ahol az álmokat foglyul ejtették* (2010) és a *Mit tudjátok ti* (2011).

A *Pillangó ballada* és a *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!* című előadások két emblemikus darab. Előbbi a legrégebbi a repertoáron tartott előadások közül, a legtöbbet játszott Pataky Klári művei közül, utóbbival pedig elnyerte a hazai kortárs tánc szcéna egyik legrangosabb díját, a Lábán Rudolf-díjat.

A *Pillangó ballada* az első egész estés, szóló táncelőadás a társulat munkái közül, ami innentől kezdve az alkotó mindegyik korszakában megjelenik. A változásról és a megújulásról szóló darabot már a kezdetektől Nagy Csilla táncolja, leszámítva egy alkalmat, amikor is egyeztetetőségi problémák miatt Egyed Beáta (Egyed Bea alkotó, előadó) vette át a szerepét egy részlet előadására. Az előadás eljutott a MASDANZA Nemzetközi Koreográfusi Versenyre (Kanári-szigetek) is. A darab 2012 óta új formában, *Pillangó ballada MÁS-KÉP-PEN* címmel, egy képzőművésszel (akinek a személye mindig más) kiegészülve kerül bemutatásra. Ez többek között azért is jelentős, mert szintén ez az első olyan előadás, amibe a társművészetek képviselői még aktívabban, előadóként is involválva vannak. Krizsán Zoltán festőművész, Rátkai Kornél illusztrátor, Maróti Dénes festőművész, Nagy Viktória jelmez és díszlettervező, Bánki Ákos festő, Rabóczky Judit Rita szobrászművész, Karl Meszlényi festőművész, Verebics Ágnes és

Verebics Katalin festőnők, Gyurics Balázs képzőművész, Köblös Zsuzsanna grafikus, Ronga Eszter képzőművész, Horváth Roland festőművész közreműködött eddig az előadások alkalmával.

A *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!* című előadásban az alapcsapat új kolleginákkal – ahogyan Kántor Kata szerint hívták egymást a táncosok – egészült ki. Domokos Flóra és Kántor Kata mellett Arany Virág, Dányi Viktória és Tonhaizer Tünde tűntek fel, akikkel szintén kialakult egy rendszeres együttműködés a későbbi darabok kapcsán. Ez az előadás folytatta a *Pillangó ballada* női témáinak boncolgatását:

„Pataky Klári darabja magánéleti krízisekről ad számot, arról az állapotról, amikor valaki megpróbál egy régi kapcsolat romjai alól kimászni és valahogy meggyógyulni, újra összerakni magát, segítségül hívva a lepergő napokat, a felejtést és az emlékezést. Beavatási szertartás ez is, határállapot, egy köztes, liminális fázis megismerése: se itt, se ott.”⁵

3. kép: Jelenet a *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!* című előadásból (Fotó: Siklós Péter)
A képen: Domokos Flóra, Tonhaizer Tünde, Arany Virág, Kántor Kata

Témájukat tekintve, a második korszak előadásai párhuzamba állíthatóak az első periódus darabjaival. A központban a kapcsolódás igénye és/vagy annak hiánya áll. Ez az egyike Pataky Klári örök témáinak, azonban sohasem önmagát ismételve, hanem új formákat és perspektívákat keresve foglalkozik ezzel a kérdéssel. Még a *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!* című előadásban öt nő szemszögén keresztül, addig a *Basta Così!*

---

⁵ Tóth Ágnes Veronika: A királynőt megölni...www.revizoronline.com. - 2007.12.28.
(<https://revizoronline.com/pataky-klari-nagyon-jol-vagyok-lszi-ne-keress>).

-ban egy férfi, Grecsó Zoltán karakterén keresztül is megfogalmaz gondolatokat az alkotó. Szoboszlai Annamária erről így vélekedett:

„Pataky Klári *Basta Così!* című műves édeshármasa (Arany Virág, Dányi Viktória, Grecsó Zoltán) a Deák téri metrókijáratnál gyűjtött maga köré népes nézősereget. Tíz, kilenc, nyolc, hét, hat, öt, négy, három, kettő, kettő, kettő... – kiáltotta nekünk, egymásnak, magának Dányi Viktória és Arany Virág a végeérhetetlen visszaszámlálások, de minduntalan elmaradó „kilövések” darabjának alig negyedórásra vágott sűrítményében, mely végül mégis célba talált a közönségnél. A feszes színházi előadásmódot levető, a pontosan kiszámított dramaturgiai építményt vázára bontó performansz új bőrbe bújt, s őszintén irigyeltem Grecsó Zoltánt, hogy a szerelmi játszmák összes feszültségét fényes nappal a városközpontban, ráadásul büntetlenül ordíthatta ki magából.”⁶

A *Valami történet(e)k* A Közép-Európa Táncszínház felkérésére, az együttes húszéves jubileumi estjén került bemutatásra 2009-ben. Az eddigre kikristályosodott alkotói világban ezúttal olyan táncosok (Asztalos Dóra, Hargitai Mariann, Katonka Zoltán, Kiss Róbert, Major Zoltán, Palcsó Nóra) mutatkozhattak meg, akik korábban még nem dolgoztak együtt a koreográfussal. A nemek aránya azóta sem volt ennyire kiegyenlített az alkotónál. A történetmesélés jellemezte ezt az előadást is, legalábbis címében. Valójában fragmentumok, foszlányok szövedékéből asszociálhatott a néző egy-egy történetre, vagy éppen annak hiányára. „A történet szereplői megszállottan keresik azt a fordulópontot, amikor valaminek történnie kellett. De minek...? Van e egyáltalán ilyen fordulópont? ...és aki hátranéz sóbálvánnyá válik?”⁷

A *Felhőman* című előadásban a régieknek számító Kántor Kata, Szász Dániel és Dányi Viktória mellett Egyed Bea és Mikó Dávid mutatkozhatott meg. A táncelőadás az egyik síkon színházi dramaturgiára építkezett (konzultáns Lóky Tamás), narratív elemeket tartalmazott, illetve ezzel egyetemben megjelent egyfajta totális absztrakció, a tiszta táncon keresztül, ami a *Bolero*-ban és a *Basta Così!* -ban már felsejleni látszott.

Az *Ahol az álmokat foglyul* ejtették című előadásban a tiszta tánc már az alkotó által is egyértelműen felvállalt irány. A Steve Reich zenéjére komponált mű szigorú

---

⁶ Szoboszlai Annamária: Kortárs korteskedők. www.revizoronline.com. - 2009.09.08. (<https://revizoronline.com/tanckommando-zavarkeltok-hetvegeje-body-moving-mozgasban-evadnyito-kortars-tanc-programsorozat>).

⁷ Valami történet(e)t színlap. www.klaripataky.hu. (<https://www.klaripataky.hu/valami-tortenet>).

szerkesztettségével visszautal az első korszakban alkotott *Concerto*-ra, azonban szakít az egyértelműség és megfeleltetés kényszerével. A két előadásban az eszközhasználat jelensége is közös, azonban amíg az *Ahol az álmokat foglyul ejtették* esetében az előadásban használt lámpák a mozgás kiterjesztéseként értelmezhetőek inkább és nagy térbejárást indukálnak, addig a *Concerto*-ban felbukkanó hangszerek a mozdulatok indáiba szótt játékszerek inkább, és a mozgástér redukáltabb.

A második korszakot a játszóhelyek tekintetében a változatosság és ezzel együtt egyfajta keresés is jellemez. A korábban első fészekként működő Merlin Színház mellett, a 2012-ig működő Tivoli Színházban, MU Színházban és a Trafóban történtek Pataky Klári előadásainak bemutatói. Az alkotó következő korszakaiban nagy hangsúly fektetődött arra, hogy az előadások milyen térben játszódnak, ugyanis tudatosan dolgozni kezdett a színházi terek adottságaival is.

A 2011-ben bemutatott *Mit tudjátok ti* a második korszakot záró előadás. Egy sűrítőmánya mindannak, amit Pataky Klári névjegyként letett a szakma és a közönség számára: „Életműösszegzés patakykláris önróniával. Erről is szó lehet. Ki ne emlékezne a *Hull az elsárgult...* című üde Pataky-opusra, amelyben Karády Katalin mostani szerepét Máté Péter vitte. Vagy a *Nagyon jól vagyok, lszi ne keress!* nagyon szerethető csajos világára, amiből valamennyi átmentődött ide. Látható az évek alatt kidolgozott-érlelt egyéni mozdulatnyelv is, amelyen a *Basta Cosí!* és a *Valami történ(e)t* is megszólalt.”⁸ Az előadók tekintetében, a korszak elejéhez képest, már három halmazt is megkülönböztethetünk: régi – Kántor Kata, régi-új – Arany Virág, Egyed Bea, új – Nagy Andrea és Gergye Krisztián, aki Pataky Klári pályatársa, azonban az első és egyben utolsó közös együttműködés, ahogyan Nagy Andreával is. A többszereplős darabok esetében megspórolhatatlan a szerepátvétel, a sérülés, költözés, szülés okán, ahogy az történt már a *Nagyon jól vagyok, lszi ne keress!* esetében is. Azért is tekintem ezt az előadást a második korszak zárásának, mivel ez az utolsó olyan táncmű, amiben Kántor Kata előadóként szerepelt, így az alapcsapat ezen a ponton végleg felbomlik. Nagy Csilla csak évekkel később, az *Elfelejt, belebotlik...* című előadásban tért vissza újra.

---

⁸ Kutszegi Csaba: Pillangózuhanás. www.szinhas.net. - 2011.10.11. (<https://szinhas.net/2011/10/11/kutszegi-csaba-pillangozuhanas>).

2.3.3 Harmadik korszak (2011-2017) – „Eltűnők, feltűnők”

Az alapcsapat végleges felbomlásával egy átalakulási időszak figyelhető meg. A meglévő előadások továbbjártásai folyamatosan zajlottak, az eredeti vagy új szereposztásokkal.

A harmadik korszak előadásai: *Én Haiku* (2012), *CSendÉLET* (2014), *Jegyzetek* (2014), *We live happily* (2016), *Elfelejtji, belebotlik* (2017) és a *Függőleges pillanat* (2017).

Az átmeneti időszak új bemutatója az *Én Haiku* című előadás, aminek az előadója Egyed Beáta volt, aki a régi-új Pataky-éra egyik meghatározó szereplőjévé vált. Az előadás egy formai kísérlet is volt egyben, ugyanis kifejezetten internetes, élő közvetítésre készült, és animált grafikákkal és videókkal volt kiegészítve a mozgás. A koreográfus ösztönművészetiség iránti érdeklődése ekkor erősödhetett fel, ugyanis a *Pillangó ballada* képzőművészekkel kiegészülő sorozata is ebben az időszakban indult útjára. Az Átrium Film-Színházban bemutatott *Én Haiku* szülő táncelőadás szereplője később Maday Tímea Kinga lett (Maday Tímea táncművész, koreográfus), akinek a színpad lépésével egy új fejezet indult a társulat történetében.

A *CSendÉLET* című előadásra a harmadik korszak kiemelkedő alkotásaként tekintek. A mozgásvilág ebben az előadásban a végletekig lett csupaszítva, amit az előadók szikársága és tüpontos mozdulataik még inkább kihangsúlyoztak. Jól kiolvasható történet bontakozik ki a karakterek között. Ezt a táncelőadást tekintem a cselekményes jellegű darabok zárásának, azaz az olyanokénak, amelyekben a szereplők valamiféle szereppel felruházott figurák, akiknek a története, ha nem is követhető pontos narratíva mentén, de a darab során mégis egy bizonyos karaktert képviselnek konzekvensen. Az ezt követő előadásokat már sokkal inkább tekinthetjük zárt képek sorozatainak, amelyekben hangulatok és érzetek kerülnek átadásra az előadók által úgy, hogy a karakterek már sokkal inkább az előadók személyiségéből és az ő testükön megjelenő Pataky-formanyelv hogyanjából kelnek életre, mintsem valamiféle szerep megformálásának invenciójából. A hangokból és zörejeiből összeállított zenei atmoszféra, ami a korábbi előadásokhoz képest nagyobb hangsúllyal bírt a *CSendÉLET*ben, már egy új irányt kezdett el kijelölni. A későbbi alkotásokban ez egy markáns, visszatérő elemmé válik, amivel szívesen operál az alkotó. Hosszú idő után ebbe az előadásba tért vissza Hámor József, Maday Tímea partnereként, aki Pataky Klári pályatársává is vált az eltelt évek alatt. Jellinek György, a

Magyar Állami Operaház tánckarának tagja alkotta a trió harmadik tagját; a személyével egy teljesen más háttérrel rendelkező táncművészt emelt be az alkotó az előadásába, akin a balett feszessége miatt rendkívül jól működött a koreográfus materiája. Jellinek György azonban külföldre költözött, így 2014 és 2017 között, amikor az előadás továbbjátzásai zajlottak, a koreográfus új táncosokat keresett a helyére. Szerepét a későbbiekben Kelemen Krisztián, Várnagy Kristóf és Darabont Áron is táncolták. Egy nyílt vágyam volt ebben a szerepben színpadra állni, azonban akkor még nem voltam technikailag olyan felkészült az alkotó formanyelvét illetően, hogy ezt a szerepet megfelelő felkészültséggel eltáncoljam, így abban az időben nem adatott meg erre a lehetőség. Számomra ez lett a be nem teljesült, plátói szerep, de mindentől az élménytől függetlenül Pataky Klári előadásainak egyik ékköveként tekintek erre az alkotásra.

A *CSendÉLET* című előadás bemutatóját követően Maday Tímea lett az a személy, aki köré elkezdte építeni a társulatot a koreográfus. A *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!*-ben már feltűnt Tonhaizer Tünde és Maday Tímea képezte a soron következő előadás alapcsapatát, és hozzájuk keresett további előadókat a koreográfus 2014-ben. Ekkor a Nemzeti Színházban dolgoztam együtt mindkét táncosnővel, és ahogyan azt már a bevezetőben is említettem, Maday Tímea javaslatára, vagy inkább unszolására vettem a bátorságot, hogy jelentkezsek a válogatásra. Kevés olyan válogatást tudnék mondani az elmúlt tíz évből, amin ennyire izgultam volna, ugyanakkor azt éreztem, hogy ennek ellenére nagyon jó teljesítményt nyújtottam. A szereplésem sikeresnek bizonyult. Továbbá jól szerepelt a válogatáson Sebők Cintia is, akivel Pataky Klári a Győri Tánc- és Képzőművészeti Szakközépiskolában ismerkedett meg, illetve Bárány Péter is eredményesen teljesített a válogatón. Így hármunkkal kiegészülve, ez az öt fő alkotta tehát a *Jegyzetek* című előadás előadóinak tagjait, ami ennek a korszaknak az első többszereplős előadása.

A *Jegyzetek* című előadás próbafolyamata bizakodással tölthette el a koreográfust azzal kapcsolatban, hogy sikerülhet egy új alapcsapatot felállítania. A *We live happily* című új darabra Maday Tímea lett a régi, Sebők Cintia és én a régi-új tag. Az utóbbi halmazhoz csatlakozott még Simon Renáta is, aki szintén nem számított ismeretlennek a koreográfus számára, ugyanis ekkora már volt egy közös együttműködésük a Mai Manó Ház egyik kiállítása kapcsán.⁹ A *We live happily* folytatta a korábbi előadásban felvázolt

---

⁹ Pataky Klári Társulat: MAI MANÓ performance. www.youtube.com. Simon Renáta, 2015. (<https://youtu.be/mRAR5eG4rv4>).

alkotói irányt, azaz az egymás mellett élő, de a másikkal mit sem törődő figurák képletét. Ez a formáció sem mutatkozott tartósnak: Simon Renátát a tánc terápiás célú alkalmazása kezdte el foglalkoztatni, és ez más utakra terelte, Sebők Cintiát pedig felvették a P.A.R.T.S.-ba, így Belgiumba költözött.

Az *Elfelejtí, belebotlik...* egyszerre törte meg és folytatta a *Jegyzetek* hangulatát. A címválasztás is erről árulkodik, ugyanis ez a cím eredetileg a *Jegyzetek* című előadás alcímeként is szerepelt. Nostalgikus visszatekintésként is értelmezhetjük, a második korszak női darabjainak reflexiójában. Azzal a különbséggel, hogy míg a *Pillangó ballada* és a *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!* sokkal inkább cselekményes, dramatikus elemekben bővelkedőbb jellegű előadások a *Hull az elsárgult...* című darabnál, vagy a *CSendÉLET*nél írottakhoz hasonlóan, addig az *Elfelejtí, belebotlik...*, azaz az új trió egyértelműen folytatja a *Jegyzetek*től konstans megjelenő tiszta tánc vonulatot. A *Jegyzetek*hez képest viszont, ami kizárólag az üres térben megjelenő előadók mozdulataira épít, az *Elfelejtí, belebotlik* trió határozottan nem mellőzi a korábbi darabokra jellemző teátrális eszközöket (itt: zöldségek, gyümölcsök – „lakoma” a színpadon). Visszatért két régi motoros, Nagy Csilla és Dányi Viktória, illetve hozzájuk csatlakozott még Csasznyi Blanka Flóra és Temesvári Zsófia is. Temesvári Zsófia a társulat ösztöndíj programjának keretén belül kapott lehetőséget arra, hogy a teljes kreációs periódust végig kísérje. Előadóként nem lépett volna színpadra, azonban az alkotó a bemutató előtt szerepcserét eszközölt, így a premiért végül Dányi Viktória és Nagy Csilla mellett már ő táncolta.

A harmadik alkotói periódust sokféle névvel lehetne illetni: Maday-korszak, Tiszta tánc korszak, Bethlen-korszak, és talán még Két alkalmas korszaknak is. A Bethlen Téri Színház volt ebben az időszakban a társulat abszolút bástyája, állandó partnerként fogadta Pataky Klári új bemutatóit. A befogadóhelyként is működő színház gazdasági stabilitása hosszú évek óta bizonytalan, így akkoriban abba a nehéz helyzetbe kerültek, hogy amellett kellett megőrizniük művész színház nivójukat, hogy lehetőség szerint maximális nézőszámmal játszanak előadásokat. A kortárstánc hazánkban periférikus műfaj, látogatottsága korántsem egyezik meg például a prózai vagy a musical színházéval. Az ebben a szcénában működő társulatok számára, mint amilyen a Pataky Klári Társulat, a továbbjátszás ezért nagy nehézségekbe ütközik, ami további, a működésre vonatkozó problémát von maga után. A működés feltétele a megfelelő előadásszám, az előadásokat viszont a befogadó helyek többnyire maximális nézőszám garantálásával biztosítják. Ha

ez a feltétel nem, vagy csak kis valószínűséggel teljesül, vagy a befogadó hely nagy összegű, a társulat számára kedvezőtlen bérleti díjat kér a megvalósításra, egy-egy darab kérészélete a bemutatót követően szinte biztosra vehető. Mivel ezek az előadások már nem az elvárt nézőszám mellett tudtak megtörténni, így további lehetőséget nem tudott biztosítani a Bethlen Téri Színház a társulat számára. Sajnos ennek a nehéz helyzetnek az áldozatai lettek a *Jegyzetek* és a *We live happily* előadások. Mindösszesen a bemutatót és egy továbbjátszást éltek meg, illetve a *We live happily* esetében egy fesztiválszereplés tudott még megvalósulni. A *Függőleges pillanat* kettő budapesti előadással, illetve további két vidéki és egy fesztiválon való részvétellel szerencsésebb sorsot tudhatott a magáénak.

A *We live happily* után egy újabb négy fős előadást hozott létre a koreográfus, *Függőleges pillanat* címmel. Maday Tímea régiként, én régi-újként, Bujdosó Anna és Takács László pedig egy újabb válogatás útján kerültek kiválasztásra. A próbafolyamatot Laza Tímea követte végig ösztöndíjasként, aki a kreativitásával meggyőzte az alkotót abban, hogy a későbbiekben érdemes lesz gondolkodni a személyében. Ez a táncmű a harmadik korszak záró előadása, mivel ez az utolsó olyan Pataky-darab, amiben Maday Tímea táncolt.

4. kép: Jelenet a *Függőleges pillanat* című előadásból (Fotó: Mészáros Csaba)
A képen: Maday Tímea Kinga

2.3.4 Negyedik korszak (2017-2022) – „Golden Team”

Maday Tímea a Gangaray Dance Companyban való tanításra és az együttes előadásainak próbáira hivatkozva, illetve a Hámor Józseffel közösen vitt társulatuk önálló

brandjének kialakítását szem előtt tartva, elkezdett fokozatosan távolodni a Pataky Klári Társulat munkáitól. Pontosabban szerepkörváltásról beszélhetünk első lépésben, ugyanis a 2020-ban bemutatott *Kis esti vakság* című előadás próbafolyamatáig visszajelzéseket adott a koreográfusnak a készülő darabok kapcsán. Az új kreációra már a *Függőleges pillanat* című előadás próbafolyamata alatt megismert Bujdosó Annát, aki akkor távozott a Szegedi Kortárs Balett kötelékéből, és engem kért fel a koreográfus.

A negyedik korszak előadásai: *Mint egy táj* (2019), *Kis esti vakság* (2020), *Csönd* (2021), *Felnőtt mese* (2021) és a *Kivonatok* (2022).

A *Mint egy táj* kezdetben kétszereplős táncműnek indult, amiből végül egy trió lett. Szám szerint a negyedik a társulat munkái közül. A koreográfusnak voltak fenntartásai az egész estés duettel kapcsolatban, így hallgatva a megérzéseire, már az első próbára meghívta az Inversedance-től távozó Széki Zsófiát. Emlékszem, hogy a próba szünetében még nem volt biztos abban, hogy a számára megfelelő táncost látja mellettünk, azonban másfél-két órával később minden kétséget kizáróan megbizonyosodott, hogy Széki Zsófiának kell táncolnia az előadásban. Nem is tévedett. A *Mint egy táj* az elmúlt évek előadásaihoz képest egy sokkal nagyobb utat tudott bejárni. A továbbjátszások, a temesvári és az O.Z.O.R.A. Fesztiválos vendégszereplések, a Nemzeti Táncszínházban játszott előadás – ahol először egy részletet, majd a teljes előadást adtuk elő –, a beavató színházi előadásforma, valamint a TRIP hajós webszínházi megjelenés tette együtt lehetővé, hogy az előadás végül beérjen. Széki Zsófia Németországba való költözésével azonban mégis tisztavirág életűvé lett az új formáció.

Pataky Klári 2018-ban, a Magyar Táncművészeti Egyetem moderntánc szakos hallgatóinak vizsgaelőadásán láthatta többek között Rácz Rékát, Lukács Leventét, Horváth Attilát, Bacsó Gabriellát és Szilvási Annát is. Az új, öt főre tervezett előadás alapfigurái Bujdosó Anna és én voltunk, a válogatásra azonban már Rácz Rékát is úgy hívta meg az alkotó, hogy biztos volt a vele való közös munkában. Így valójában már csak két hely volt kiadó. A nemek aránya miatt abban biztos volt, hogy az egyiknek férfi, a másiknak női táncosnak kell lennie. Némi hezitálással, de végül Lukács Levente és Temesvári Zsófia mellett tette le a voksát, így összeállt a *Kis esti vakság* csapata. A koreográfus ekkor még nem tudhatta, hogy a hosszú évek bizonytalan formációi után néhány évre összeáll egy olyan csapat, ami az első korszak alapcsapatának stabilitását fogja idézni.

Míg a *Kis esti vakságnak* éppen sikerült megúsznia, addig a *Csönd* című előadást halmozottan érintette a COVID-járvány többedik hulláma. Témáját tekintve egyértelműen ennek az időszaknak a mementója, már a bemutatója is rendhagyó módon, nézők nélkül, streamelt formában zajlott. Előadók tekintetében nem történt változás az előző előadáshoz képest, viszont egyre inkább összeérő társulássá kezdett válni ez a formáció. A továbbjátszáskor, a koronavírus okozta megbetegedésem miatt, a szerepemet Engelmann András táncolta, aki Lukács Levente későbbi távozásakor átvette az ő szerepét is ugyanebben a darabban. Rácz Réka helyét Kaiser Fruzsina vette át a későbbiekben. Az elmúlt évek első olyan előadása, amiben a külföldre vagy egyéb okokból távozó táncművészek helyét új szereposztással játszatta a koreográfus.

2014 óta az *Elfelejtí, belebotlik...* kivételével minden egyes új előadásnál felkérést kaptam Pataky Kláritól. Nem volt ez másként a *Felnőtt mese* című előadásnál sem, azonban addigra végleg felhagytam a szabadúszó létformával és a Budaörsi Latinovits Színházban vállaltam munkát. Mivel egyáltalán nem voltam biztos abban, hogy ezt a két dolgot egyeztetni tudom egymással, így végül nemet mondtam az új kreációra. Ha nem is ugyanabban, de nagyon hasonló csónakban evezett Bujdosó Anna is, aki egyre nagyobb kihívásnak élte meg a szabadúszás viszontagságait, és a Szegedi Kortárs Baletthez hasonló biztonságos és kiszámítható környezetre vágyott. Ezt a Bozsik Yvette Társulat tudta számára biztosítani, így a szerződötetés kezdetén ő sem látta még át, hogy mennyi tér és idő áll majd a rendelkezésére ahhoz, hogy részt vegyen Pataky Klári új projektjeiben. Így végül Temesvári Zsófia, Rácz Réka és Lukács Levente lettek az új előadás csapatának magja. Hozzájuk csatlakozott a korábban már megismert Laza Tímea és Horváth Attila, illetve meghívásos alapon a szintén az Inversedance-től távozó Ferencz Vivien. A *Felnőtt mese* szintén a repertoáron tartott darabok egyikévé vált, Rácz Rékát ebben az előadásban is Kaiser Fruzsina, Lukács Leventét Engelmann András, Ferencz Vivient pedig Szilvási Anna váltotta a 2024. márciusi 16-i előadásban.

A játszóhelyeket tekintve, a 2019. február 15-től új épületben székelő Nemzeti Táncszínház lett a társulat bemutatóinak új partnere. Pataky Klári a 2023 áprilisában útjára indított, Alkotók klubja elnevezésű program kiemeltje lett. A programmal a Nemzeti Táncszínháznak az a fő célkitűzése, hogy közelebb hozza a közönséghez a hazai táncszakma kiválóságait. Az előadások a színház Kistermében kerülnek bemutatásra, ami inspirálóan hat az alkotóra, ugyanis a tér adottságait kihasználva, tudatosan épít a hely struktúrájára, ahogyan tette ezt már a Bethlen Téri Színház esetében is. A *Kis esti vakság*

című előadásban például a hátsó, döntött falakon kellett „zongoráznom”, vagyis az ujjaimat lendületesen végighúztam a fából készült díszítésen, ami így egy izgalmas hangot adott ki. Ehhez hasonló határozott kérésekkel szokott élni a koreográfus a fénytervezéskor is, így tehát valóban jelentős, kvázi díszletként funkcionáló szerepe van ennek a falnak. A színház nem csak a bemutatók idejére vállal felelősséget az előadások kapcsán, de a továbbjátszások alkalmával is biztosít lehetőséget a próbákra. Pataky Klári saját bevallása szerint a Nemzeti Táncszínház infrastrukturális támogatása nélkül már nem lenne lehetősége új produkciók létrehozására.

A *Kivonatok* című előadás formáját tekintve egy újdonság volt a korábbi darabokhoz képest. Már a bemutató helyszíne is rendhagyónak tekinthető, ugyanis a Műcsarnok, A fény képei – II. Fotóművészeti Nemzeti Szalon című kiállításának terében valósult meg az előadás. A 2021. évi ősszel tartott bemutató címe még *Kivonatok 1, 2, 3* volt. A Nemzeti Táncszínházban 2022-ben tartott előadást egy re-premiernek tekinthetjük, itt a rövidebb címválasztás mellett még annyi változás történt az őszi bemutatóhoz képest, hogy Kertész Endre csellóművésszel egészült ki az előadás. Az előadás három fragmentált duett összessége. Az alkotó a korábbi előadásokban, az általa elvarratlan és ki nem bontott szálakat boncolgatta tovább. A különböző etűdöket eltérő nevekkal illette, így az első a *Levegő* (előadók: Bot Ádám és Temesvári Zsófia), a második a *Tűz* (előadók: Lukács Levente és Rácz Réka), a harmadik pedig a *Víz* alcímet (előadók: Bot Ádám és Bujdosó Anna) kapta. Az előadás egy újabb kitekintésként is értékelhető az összművészeti irányába. Rácz Réka külföldre való távozása után a szerepét Kiss Rebeka táncolta. Ezt a darabot tekintem a következő korszakba ívelő előadásnak, mivel Temesvári Zsófia, Bujdosó Anna, Rácz Réka, Lukács Levente és az általam alkotott új mag, Rácz Réka és Lukács Levente távozásával felbomlott.

A negyedik korszaktól egy további érdekes jelenség figyelhető meg. A koreográfus köré szerveződő holdudvar megnőtt, egyre több új táncos került munkakapcsolatba az alkotóval. Az ezt kiváltó ok azonban nem csak abban áll, hogy a többszereplős darabok miatt nélkülözhetetlen a létszám bővítés, hanem azért is, mert az alkotó egyre többször kényszerül arra, hogy szerepátvételeket eszközöljön. Egyfelől azért, mert a fiatal, pályájuk elején járó táncművészek (mint például Rácz Réka és Lukács Levente) külföldön folytatják a munkájukat, másrészt az előadók az életkörülményeik miatt, megpróbálnak egyre több lábon állni. Ez gyakran azzal is jár, hogy a hivatásukon kívül eső munkákat vállalnak, vagy szimultán több alkotó produkciójában vesznek részt, ami

egyeztethetőségi problémákat generálhat. Az erre a témára vonatkozó beszélgetésünkkor Kántor Kata is megerősítette észrevételeim helyénvalóságát, hozzátéve, hogy korábban is tapasztalható volt a fluktuáció jelensége, azonban valamivel kisebb mértékben. A koreográfusi lét természetes velejárójává vált az állandó változásra, változtatásra való készenléti állapot.

5. kép: A "Golden Team" tagjai a *Csend* című előadás próbáján (Fotó: Pataky Klári)
A képen: Bot Ádám, Temesvári Zsófia, Bujdosó Anna, Rácz Réka, Lukács Levente

Többek között az ilyesfajta változások hatására is indult útjára 2021-ben az Online repertoárkurzus¹⁰ elnevezésű sorozat, aminek keretén belül a társulat táncművészei egy-egy koreográfiát tanítottak be az elmúlt évek táncelőadásáiból. Három szériában kerültek felvételre a videóanyagok, ami nagy népszerűségnek örvendett azok körében, akik érdeklődnek Pataky Klári munkái iránt, ugyanakkor az alkotó előadásainak népszerűsítésében is jelentős szerepet játszott ez a fajta kezdeményezés.

Lukács Levente nem csak művészként, de social media menedzserként is az alkotó segítségére volt ebben az időszakban. Mivel Pataky Klári már nem csak jogász és koreográfus volt eddigre, hanem édesanya is, belátta, hogy egyszemélyben gyakorlatilag lehetetlen a társulatot működtetnie, így bizonyos feladatokat elkezdett kiszervezni a saját teendői közül. Lukács Levente távozásával Laza Tímea, majd 2023 szeptemberétől én

---

¹⁰ Online repertoárkurzus. www.klaripataky.hu. (<https://www.klaripataky.hu/online-repertoarkurzus>).

kezdttem foglalkozni ezekkel a feladatokkal. A több mint egy évtizede működő www.klaripataky.hu weboldal jelenlegi formáját is én terveztem, illetve költöztettem egy új tárhelyre. Jelenleg a társulat online arculatának kialakításán dolgozom.

2.3.5 Ötödik korszak (2022-) – „Nem adom fel”

Rácz Réka és Lukács Levente távozásával a „Golden Team”, ahogyan mi hivatkoztunk magunkra egymás között, felbomlott. A koreográfus nagy érvágásnak élte meg a távozók jelentette úrt, amiről kezdetben úgy gondolta, hogy egyáltalán nem vagy nagyon nehezen fogja tudni betölteni. Kaiser Fruzsina és Engelman András szerepátvételei azonban várakozáson felüli eredményt hoztak, így mind a *Csend*, mind a *Felnőtt mese* című darabok új lendületet kaphattak.

Az ötödik korszak előadásai: *Téli ének* (2022), *Méhek meséje* (2022) és a *Tökéletes mosoly* (2024).

A *Téli ének* című előadás a Közép-Európa Táncszínház felkérésére (a *Valami történ(e)thez* hasonlóan), a K-Arcok programsorozat keretében valósulhatott meg, így némileg rendhagyónak minősül az alkotói kánon szempontjából. A 2015/2016-os évadban újtárra indult sorozat a KET kivételes szakmai kezdeményezése. „Célja a hazai kortárstánc esszencia leképezése (...) kivételes alkotói egyéniségek segítségével. (...) A szóelő műfajának köszönhetően a táncos színpadi jelenlétében és a próbafolyamat alatt a koreográfus felkínálta ötletekre adott válaszaiban rajzolódik meg az előadó személyisége, így válhat két alkotó entitás közös munkája egy-egy karcolattá, arcképpé.”¹¹ Pataky Klári gondolatai Gyevnár Rékáról, a *Téli ének* előadójáról:

„Réka egy nagyon izgalmas előadóművész, egy lírai, törékeny, titokzatos alkat, aki ugyanakkor rettentő erős jelenléttel bír a térben. Mivel korábban nem ismertem őt, így a közös munka elején kérdés volt, hogy az én sajátos mozgásanyagom és Réka személyisége hogyan tud majd találkozni a színpadon. A próbafolyamat rövidege egy feszes tempót diktált a munka során, kevésbé volt lehetőség kísérletezni, hogy Rékához

---

¹¹ Közép-Európa Táncszínház: K-Arcok – Vasas Erika: ONlife. www.mu.hu. 2024 (<https://www.mu.hu/esemenyek/kozep-europa-tancszinhaz-k-arcok-vasas-erika-onlife>).

mi „illik”, azonban szerencsére már az első próbákon kiderült, hogy Rékának nagyon jól áll az én precíz, részletgazdag mozgásvilágom”¹²

Mind a bemutató helyszínét, mind a célközönséget tekintve rendhagyónak számít a *Méhek meséje* című, gyermekeknek készült interaktív táncelőadás, ugyanis az előadást a Terézvárosi Gyermekkönyvtár terébe álmodta meg az alkotó. Egy újabb olyan darab a társulat működésében, ami az összművészetiséget helyezi előtérbe. Az előadásban a tánc, színház és képzőművészet alkot szerves egységet. Szalontay Tünde színésznő mellett a korábbi előadásokban feltűnt Laza Tímea és Kiss Rebeka, illetve a próbatáncokon megismert Horváth Bence táncművészek szerepelnek. Nagy Viktória ebben az előadásban nem csak a jelmezek tervezésében és kivitelezésében közreműködött, hanem a játéktér falaira skiccelt ábráival egy új dimenziót nyújt a gyerekek számára az előadás során. Kántor Kata konzulensként vett részt a próbafolyamatban, így az alkotók tekintetében némileg visszaköszönhetett *A katona történetének* időszak.

A *Tökéletes mosoly* című előadás többszörösen újratervezett próbafolyamat és bemutató időpont után, végül 2024. február 20-án került bemutatásra a Nemzeti Táncszínházban. Az évről-évre nagyobb mértékben csökkenő állami és működési támogatások nem tették lehetővé az alkotó számára, hogy az új előadásában háromnál több táncművészt foglalkoztasson. Az eredeti tervek szerint Temesvári Zsófiával, Bujdosó Annával és velem, a harmadik korszaktól jelen lévő maggal készült volna el a darab, azonban Bujdosó Anna a próbafolyamat előtt nem sokkal, egyeztetetőségi problémákra hivatkozva, visszamondta a felkérést. A harmadik szereplő kiválasztása nagy dilemma elé állította a koreográfust, ugyanis tartott attól, hogy Temesvári Zsófia és mellém nehezen fog tudni egy újabb láncszemet beilleszteni anélkül, hogy az elmúlt évek összecsiszolódásának hiányát érezné. A holdudvarból Laza Tímea, Kaiser Fruzsina és Kiss Rebeka neve is felmerült, azonban Bacsó Gabriella mellett döntött végül, aki egy nagyváradi vendégszereplés alkalmával már helyettesítette Bujdosó Annát. Ez az élmény és a 2018-ban Rácz Rékával és Lukács Leventével szintén végzős Bacsó Gabriella előzetes teljesítménye már ekkor a közös együttműködés irányába terelte a koreográfus gondolatait. A próbafolyamat előtt többször hangoztatta az alkotó, hogy talán ez lesz az

---

¹² Közép-Európa Táncszínház: Téli ének (K-Arcok programsorozat) – ONLINE. - 2024 www.mu.hu. (<https://www.mu.hu/esemenyek/kozep-europa-tancszinhaz-teli-enek-k-arcok-programsorozat>).

utolsó előadása, azonban az alkotással járó flow-élmény egyelőre eloszlatta a kételyeket a folytatással kapcsolatban.

A 2023/2024-es évad újdonsága a társulat életében a Képzőművészeti projektsorozat névre keresztelt program, amelynek keretén belül egy művészeti alkotás és a társulat egyik táncművésze kerül a középpontba. A kortárstánc klippnek is beillő audiovizuális alkotás első részében Rabóczky Judit Rita Kölykök sorozatának egyik részlete és Temesvári Zsófia táncművészek szerepelnek.¹³ A videót Ofner Gergely, a koreográfiát Pataky Klári készítette.

6. kép: Jelenet a *Tökéletes mosoly* című előadásból (Fotó: Mészáros Csaba)
A képen: Bacsó Gabriella, Bot Ádám, Temesvári Zsófia

---

¹³ Pataky Klári Társulat: Képzőművészeti projektsorozat #1. www.vimeo.com. (<https://vimeo.com/940884331>).

3. Alkotói metódusok, stílusjegyek, jellegzetes mozdulatok és formai megoldások

3.1 Pataky Klári alkotói metodikája

Az alkotói metódust vizsgálva, az első korszak előadásainak közös jellemzője, hogy a kreációs folyamatba egyáltalán nem vonta be a koreográfus a táncosait. Az első mozdulattól az utolsóig a saját testén kísérletezte ki a mozgásanyagokat, minimális finomhangolással illesztette azokat az előadókra. A *Concerto* című előadásban nem csak a mozdulatok voltak szigorúan rögzítve, hanem minden egyes megmozdulás egy-egy önálló hanghoz volt rendelve, amit így egyfajta mozgáskottaként is értelmezhetünk. A *Kis esti vakság* című előadás kapcsán Králl Csaba a következőket írta a bevezetőjében a koreográfus munkáiról:

„Hagyományosan táncban, mozdulatokban gondolkodik, nem hagyományosan azonban szakít a mozgás áramlásának és folytonosságának ábrázolásával. Sűrűn egymásra rakódó, megtört, szaggatott mozdulatsorokból szövevényesen kialakított előadásai végig az absztrakció és az érzéki kifejezés határán billegnek.”¹⁴

Az alkotó által kidolgozott és a táncosok által kreált koreográfiák aránya az elmúlt évek előadásaiban már egy ettől eltérő tendenciát mutat. Az előadásokban látható táncok nagyjából háromnegyedét a koreográfus alkalmazza színpadra, a fennmaradó körülbelül egyharmad viszont az előadók alkotásaiból tevődik össze. A *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!* az első olyan előadás, amiben Pataky Klári használni kezdte a táncosai kreativitását. Az általa kidolgozott koreográfiákat és azok elemeit szótárként kezdte el értelmezni, és arra kérte az előadókat, hogy ezeket a mozdulatokat felhasználva alkossanak saját mozgásanyagokat. Új motívumok ekkor még nem emelődtek be, szigorúan a meglévő készletből tudtak dolgozni a táncosok. Ezzel a módszerrel koherensen tudta bővíteni az előadás mozgásvilágát, illetve ily módon egy újabb szintre tudta emelni az általa gyakran használt repetíciót is. A markáns gesztusok más dinamikában és interpretációban köszöntek vissza, ezáltal egy gazdag és szinte kimeríthetetlen forrású koreográfiai materiát biztosítva az alkotónak. A variációkkal való játék innentől az alkotói metódus részévé vált. A későbbi korszakokban mind

---

¹⁴ Králl Csaba: Kezek, kezek és megint csak kezek. Élet és Irodalom. 2020.02.28. (<https://www.es.hu/cikk/2020-02-28/krall-csaba/kezek-kezek-es-megint-csak-kezek.html>).

megfigyelhetőek a táncosok egyéni verziói a szintiszta Pataky-koreográfiák mellett, illetve a teljesen önálló tételek beemelése is. Ezek a leggyakrabban egy konkrét szöveg interpretációi, mint például a *Függőleges pillanat* nyitójelentében látható székes szólóm is, amit Nemes Nagy Ágnes A Gejzír című verse inspirált, amit az alkotó hozott be a próbafolyamatba. Érdekesség, hogy az előadás címét is a versben található egyik szókapcsolatból kölcsönözte. A *Kis esti vakság* bizonyos koreográfiáinál viszont teljesen szabad kezet hagyott táncosainak az alkotó, így Lukács Levente révén számos akrobatikus mozdulat is megjelent a részvételével készült darabokban, amit a koreográfus stíluskészlete alapvetően nem tartalmazott.

3.2 Az alkotó stíluskészlete

Pataky Klári mozgásanyagának egyik legjellemzőbb sajátossága, ami már a kezdeti előadásokban is erősen jelen volt, a staccato dinamika és a kényszeres, repetitív mozgásszekvenciák. A vezetett és precíz mozgásokat egy váratlan és gyors, ostorcsapás szerű mozdulat teszi még dinamikusabbá, ami aztán visszatér egy folytonos áramlásba. Ez főként a karhasználatban figyelhető meg, amit legérzékletesebben egy indához lehetne hasonlítani. A karok mozgásával a 3.2.1-es alfejezetben bővebben is foglalkozom.

A tangó motívumok beemelése is szintén jellegzetes az alkotó koreográfiáiban. A tangó lüktetésű zenéket az első két korszak előadásaiban (*Mikor az idő törni kezdett, Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!, Basta Così!, Mit tudjátok ti*) egy visszatérő elemnek tekinthetjük. A *Mit tudjátok ti* című előadásban nem csak a zenei világot idézi meg az alkotó, hanem egy férfi tangópáros révén a konkrét táncstílust, illetve a *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!* -ben egy teljes tétel épül a tangó világára. A későbbi előadásokban szintén jelen van ennek a táncstílusnak a hatása, de kevésbé hangsúlyos módon, ugyanis szervesen beépült az alkotó saját táncnyelvébe. A 3.1.2-es alfejezetben részletesen foglalkozom a tangó és a koreográfus lépésmintáival.

A Pataky Klári előadásaiban megjelenített figurák mindenki számára ismerős vágyakkal és félelmekkel megjelenő emberek. A koreográfiákban megfigyelhető, hogy a nehezen megfogalmazható, zsigeri érzéseket és hangulatokat egy más minőségben, animalisztikus mozgással fejezi ki a koreográfus. Szintén egy olyan elemről beszélhetünk, ami már a kezdeti daraboknál jelen van, de kevésbé fókuszáltan, mint a későbbi, főleg a harmadik és a negyedik korszak előadásaiban. A *Pillangó ballada* című

előadásban azonban már sokkal egyértelműbben tetten érhető az ezzel való kísérletezés nyoma, ugyanis Nagy Csilla az előadás egyharmadában háttal táncol. Pataky Klári ezáltal megfosztotta a nézőt attól az élménytől, hogy az előadót emberszerűnek érzékelje. Az előadás további pontjain a táncos arcát eltakarja a saját haja, amit szintén az emberi mivolt megszűnéseként értelmezhetünk. Az izoláltan tekergő mozdulatok és a végletekig kifacsart gesztusok alapjaiban határozzák meg az alkotó stílusát. Ilyen mozgásanyagokat az elmúlt évek előadásaiban, olyan sokrétű kvalitásokkal bíró táncosokra bízott, mint például Temesvári Zsófia. Ezeket az úgynevezett „földes kombikat” a leggyakrabban ő táncolja, ugyanis az alkotó a lehető leggroteszkebb formákat szeretné viszont látni, amire ő bizonyult a legalkalmasabbnak az adottságai révén. Ezekben a koreográfiákban a földközelség dominál, mivel erős kontrasztban áll az elegáns, széles mozdulatokkal, ami alapvetően jellemzi a táncokat. A koronavírus járvány idején Temesvári Zsófia a *Kis esti vakság* című előadás rövid részletét a természetben rögzítette, ami így rendkívül jól szemlélteti a mozdulatok állatiasságát.¹⁵

Megfigyelhetjük a különböző teátrális elemek megjelenését is az alkotó táncelőadásaiban, ugyanis gyakran gazdagítja a darabjait például helyzetgyakorlatokra épülő jelenetekkel. Ezek ugyanolyan zárt számokként működnek az előadás szövetében, mint a tiszta tánc jellegű koreográfiák, és az előadás tartalmának megértésében van jelentős szerepük. A színházi jeleneteket idéző képek olyan szociális vagy társadalmi kérdésekre reflektálnak az elmúlt időszak előadásaiban, amire a kortárstánc önmagában nagyon nehezen vagy egyáltalán nem képes. Visszatérő például a habzsolás motívuma, ami az *Elfelejt, belebotlik...* és a *Tökéletes mosoly* című előadásokban is megjelent eltérő módon, ami a mértéktelenség és pazarlás problematikáját járja körül. A *Kis esti vakság*ban a klímakatasztrófa által okozott nyomasztó érzésre láthattunk utalást, amikor Temesvári Zsófia kétségbeesetten kapott a Bujdosó Anna által közönyösen kifröcskölt vízcseppek után. A *Csönd* című előadásban pedig a koronavírus pusztítása nyomán bekövetkező tömeges halál, egy hullahegy képében lett megjelenítve. Ezekben a jelenetekben kifejezetten szükség van a táncosok abszolút jelenlétére, átütő erejű előadói képességére is. A szokatlan, bizarr helyzetek megmutatásával az alkotó akaratlanul is táncosai előadói eszköztárát gazdagítja.

---

¹⁵ Pataky Klári Társulat Facebook oldal: Tánc Világnapja videó. [www.facebook.com](https://www.facebook.com/patakyklaritarsulat/videos/171265814129245).
(<https://www.facebook.com/patakyklaritarsulat/videos/171265814129245>).

Az előadásokban gyakran jelenik meg valamilyen formában a verbalitás vagy a szavakkal való játék. Mindez azonban „nem triviális módon bukkan fel, nem egyszerű közlések formájában, hanem sokkal rejtélyesebben, költőibben, kevésbé racionálisan.”¹⁶ A *Nagyon jól vagyok, lszi ne keress!* -ben a „címként szereplő mondatot suttogják, sikoltják a táncosnők, elfulladt sóhajjára, fájdalmas zengéssé transzformálva, kószá szavakká, sőt olykor magukban álló hangokká zilálva a szerkezetet. A szavak kiszakadnak a mondatból, mindegyiket másik táncosnő mondja ki, oly módon, míg végül a mondat egyszerre jelenti önmagát és az ellenkezőjét: a „Nagyon jól vagyok, lszi ne keress” mondat optimizmusát felváltja a „Nem vagyok jól, lszi keress” tétova vágyakozása.”¹⁷ A *We live happily* című előadásban is a címet mantráztam Sebők Cintióval, először egyszerű közlésként, majd vehemens győzködésként. Továbbá ebben az előadásban tátogtam el némán, Pedro Calderón de la Barca *Az élet álom* című verses drámájának egy részletét is. A *Csönd* című előadásban Lukács Levente halandzsa nyelven tudósított egy katasztrófa helyszínéről. A *Felnőtt mese* nyitóképében Lukács Levente és Ferencz Vivien egymásnak háttal ülve kezdték az előadást, és a férfitáncos által elmondott mesét a partnere némán ajak szinkronizálta. A *Méhek meséjében* nem csak Szalontay Tünde színésznő szólalt meg, hanem a táncosok is. A *Tökéletes mosolyban* pedig a Kabaré musical híres *Money Makes the World Go Round* című dalát énekeltem némán Bacsó Gabriellával. A tátogás mellett visszatérő motívum még a néma üvöltés vagy sikoly is, ami ebben a formájában egy filmszerű effektként hat.

Használatba kerültek színházi rekvizitek is, mint például a preparált hangszerek a *Concertóban* vagy egy szék a *Lépni sem, nézni sem...* című előadásban, ami később visszatérő eleme lett az alkotó eszköztárának (a *Függőleges pillanat*, *Kivonatok*, *Téli ének* és *Tökéletes mosoly* című előadásokban rendre megjelenik a szék motívum). Továbbá például faláda és kötél játszott a *A katona történetében*. Előre rögzített és animált videóanyag szerepelt a *Mikor az idő törni kezdett* (Magyarósi Éva munkája), valamint a *Mit tudjátok ti* (Massih Parsaie munkája) című előadásban. A *Pillangó balladában* használatos volt egy paróka és olló, a *Nagyon jól vagyok, lszi ne keress!* -ben egy pad, a *Felhőman*-ben pedig Szász Dániel egy felhő formájú fejdísz viselt. Az *Ahol az álmokat foglyul ejtették* című előadásban a térbe függesztett lámpákkal dolgoztak a táncosok, ami

---

¹⁶ Tóth Ágnes Veronika: A királynőt megölni... www.revizoronline.com. 2007.12.28. (<https://revizoronline.com/pataky-klari-nagyon-jol-vagyok-lszi-ne-keress>).

¹⁷ Tóth Ágnes Veronika: A királynőt megölni... www.revizoronline.com.- 2007.12.28. (<https://revizoronline.com/pataky-klari-nagyon-jol-vagyok-lszi-ne-keress>).

a *Pillangó balladának* is fontos kelléke, csak ott egy darab volt a színen, a *Mit tudjátok ti* és az *Elfelejté, belebotlik...* című előadásokban mikrofonok szerepeltek. Előbbiben *A katona történetében* megismert faláda egyfelől új funkcióban, varázsdobozként, másfelől ismétlődő, visszautaló motívumként, azaz koporsóként tért vissza, utóbbiban pedig fogókellékek játszottak, vagyis zöldségek és gyümölcsök a habzsolás jelenetben. A *CSENDÉLET*ben és a *Kis esti vakságban* elektromos cigaretta, továbbá a *CSENDÉLET*ben esernyő, a *Kis esti vakságban* karosszék és egy zacskó víz (ami egy műanyag aranyhalat rejtett) gazdagították a színpadképet. A *Felnőtt mese* egyik jelenetében a táncosok a meséket idéző attribútumokat hozták be a színpadra: kakas szobrot, nyakéket, plüss sárkányt és fakardot. Mindezek függvényében megállapíthatjuk, hogy a teatralitást segítő elemek állandó tartozékai a koreográfus előadásainak.

3.2.1 „Kezek, kezek és megint csak kezek”¹⁸

Pataky Klári táncelőadásaiban a kar és kezek munkája olyannyira hangsúlyos, hogy gyakran önálló szólammá nővi ki magát a koreográfiákon belül. Az elmúlt évek előadásaiban szinte kivétel nélkül szerepel olyan mozgásanyag, amit „karos kombiként” aposztrofál a koreográfus. Ezek a mozgások kifejező erejű üzeneteket hordoznak, megsegítve az érzelmi tartalom közvetítését. A mozdulatok többsége absztrakt, meghagyva a néző számára a saját tartalommal való megtöltés lehetőségét.

A karok mozgását elegáns és vonalas esztétika, a vezetett dinamikát megszakító gyors tempóváltások jellemzik. A karmozgások formájukat tekintve gyakran geometrikus alakzatok. Sok esetben szigorú derékszögeket figyelhetünk meg, amelyeket spirális irányokba tartó mozdulatok váltanak. Az összehangolt mozdulatsorok egymásutánisága folytonos, az utolsó mozzanat vége egyben az eleje is egy következő mozdulatnak. A kivitelezés precizitást igényel a táncosoktól, akár egyedül, akár többen táncolják az adott mozgásanyagot. A pontosság mellett a karhasználat különleges esztétikája teszi jól megkülönböztethetővé Pataky Klári koreográfiáit más koreográfusok munkáitól; egyfajta kortárs vogue vagy waacking koreográfiaként is értelmezhetjük őket. Azonban – főleg az utolsó alkotásai között – megfigyelhetünk számos pantomim érzetű és gesztusértékű megmozdulást is az alkotónál.

---

¹⁸ Králl Csaba: Kezek, kezek és megint csak kezek. *Élet és Irodalom*. 2020.02.28. (<https://www.es.hu/cikk/2020-02-28/krall-csaba/kezek-kezek-es-megint-csak-kezek.html>).

„Az egyik visszatérő képen egy hegyes mutatóujj közelít a magasból egy fekvő alak feje felé. A kéz, a fej megannyi titkos „történetet” elrebegő kapcsolata eleve misztérium Patakynál, de van itt sok más kéz is: ökölbe szorult kéz, számoló kéz, lamentáló kéz, póklábként futkározó kéz, lepkeszárnyként verdeső kéz, gombolyagot gombolyító kéz, simogató, csiszató, remegő, reszkető, pofozó, hullámzó, ernyed, megfeszült kéz. Mintha a kéz, a kar, a fej artisztikusan kiemelt játéka tökéletesen el tudna mondani mindent, amire szó és gondolat képtelenek.”¹⁹

Králl Csaba műbírálata szerint a *Kis esti vakság* című előadás valósággal tobzódik ezekben a motívumokban. Valóban megfigyelhető, hogy a kéz gyakran pók módjára halad végig az arcon és a testen, míg végül megállapodik a szem vagy a nyak környékén, hogy aztán egy hirtelen mozdulattal körülfonja azt. Szintén többször előforduló jegy, amikor a kézfej nyitott vagy ökölbe szorult állapotban eltakarja az arcot. A földön vagy az arcon vibráló ujjak a zaklatott idegállapot, vagy a belső harc kifejezései. Az ezekkel a mozdulatokkal való játék mintha kimeríthetetlen forrása lenne a koreográfus alkotói világának.

„Az olyan gesztusok, mint egy lány csábító-hívogató mozdulatai; egy lefelé, majd fölfelé forduló hüvelykujj vagy a vívást imitáló mozgássorok felidéznek konkrét szituációkat, jelentéseket, ám eredeti kontextusukból kiragadva, másik kontextusba pedig be nem ágyazva nem is lesznek többek szimpla gesztusoknál.”²⁰

7-8. kép: Kezes motívumok a *Kis esti vakság* című előadásban (Fotó: Fábrián László)

Az alkotó koreográfiai, absztrakt műfaját és tiszta tánc jellegét tekintve már más módon képes a történetmesélésre. A színpad által felnagyított, kitett szituációkban, sokkal

¹⁹ Králl Csaba: Kezek, kezek és megint csak kezek. *Élet és Irodalom*. 2020.02.28. (<https://www.es.hu/cikk/2020-02-28/krall-csaba/kezek-kezek-es-megint-csak-kezek.html>).

²⁰ Megyeri Léna: Nem engednek közel. *www.szin haz.net*. 2019.02.01. (<https://szinhaz.net/2019/02/01/megyeri-lena-nem-engednek-kozel>).

inkább zsigeri szinten, ha úgy tetszik „mozgó képekben” beszél a koreográfus az őt foglalkoztató kérdésekről és élethelyzetekről. Önálló gesztusrendszerrel operál, ami éppen annyira lehet beszédes vagy idegen a néző számára, mint a Frenák Pál által is használt jelnyelv. Megoldókulcsot nem kínál egyik alkotó sem az előadás alatt, sem előtte vagy utána. Teljes munkásságukat tekintve azonban tartalmat nyerhetnek ezek az egyszerre konkrét és elvont mozdulatok is, mivel vissza-visszatérő elemei előadásaiknak.

„(...) sajnos néhány pillanatban már a forgalomirányító rendőrök is eszembe jutottak a mozgásanyagról, annyira látványosan közölni akartak velünk valamit az előadók. Csakhogy a táncnak – a KRESZ-szel ellentétben – nincs egy olyan univerzális jelkészlete, amelyet mindenki egyformán használ és ért, éppen ezért nem tudjuk egy az egyben lefordítani sem.”²¹

Megyeri Léna megállapítása nem egyedi abban a tekintetben, hogy sokan hangzó szöveggént próbálják meg értelmezni a koreográfus kézjátékait. Az előbb említett okok miatt azonban ez egy meddő kísérlet, nem csak Pataky Klári, de más koreográfusok esetében is. Ami viszont egyértelműen kiolvasható ezekben a visszajelzésekben az, hogy a koreográfiák ezen a ponton átcsúsznak egy másik értelmezési tartományba, és olyan többlet tartalommal ruháznak fel, ami a befogadót egy új perspektívából való szemlélődésre készítetik.

9. kép: Kéz motívum a *Mint egy táj* című előadásból (Fotó: Mészáros Csaba)

---

²¹ Megyeri Léna: Nem engednek közel. www.szhaz.net. 2019.02.01. (<https://szhaz.net/2019/02/01/megyeri-lena-nem-engednek-kozel>).

3.2.2 „Lassú, lassú, gyors, gyors, lassú”²²

A lábmunka a statikus, egyhelyben állástól kezdve a bonyolult és összetett figuráig terjed, ami gyakran az argentin tangó tánclépéseit idézi. Nem véletlenül, hiszen ez a táncforma egy meghatározó referenciapont Pataky Klári táncnyelvében. Rendszeresen vett részt a stílusra épülő technikai órákon és milonga esteken egyaránt, ahol a megszerzett tudását kamatoztathatta, ugyanakkor a tánc aktív gyakorlása révén ismereteit tovább mélyíthette.

Az argentin tangó egy erősen improvizatív jellegű tánc, ami a koreográfus által színpadra alkalmazott mozgásanyagokról egyáltalán nem mondható el. Az alábbi kritériumok felvázolják a tangó legfőbb jellemzőit, és ezek segítségével vizsgálom a tangó hatását a koreográfus lépésmintáira.

- 1) **Súlyáthelyezés;** a társastáncoknál, így a tangónál is rendkívül fontos, hogy a dinamikus mozgás érdekében a súly folyamatosan tudjon gördülni egyik lábról a másikra. Az alkotó koreográfiáinak elején vagy végén megfigyelhetünk egy semleges, úgynevezett nulla állapotot a matériákban, amikor semmilyen egyéb mozgás nem történik. A testsúly egyenlő arányban oszlik el a két láb között. Ez egyszerre aktív és passzív állapot, a test egy készenléti módban van ilyenkor, várva a következő megmozdulás idejét. Amint elkezdődik egy mozgásszekvencia, ez a nyugalmi helyzet megszűnik, és elindul a testsúly-, és balanszhelyzetek játéka, keresve a stabilitást, vagyis az újabb nyugvópontot a térben. Mozgás közben gyakran hajlított egyik vagy mindkét térd, ami lehetővé teszi a hirtelen irányváltásokat, és segít elnyújtani a mozdulatok időbeliségét. A lábak horizontális mozgásakor a külső talpél felemelkedik, a belső pedig minimális súlyt kap, vagyis a nagylábujjra történik terhelés ilyenkor. A térdék frontális irányban helyezkednek el, hajlított állapotban. Ez a lábtartás gyakran fordul elő a koreográfiákon belül, és egyértelműen felismerhető a tangót táncoló pároknál is. Ennek a motívumnak a teljes kibontására a *Basta Così!* című előadásban tett kísérletet a koreográfus.
- 2) **Saroklépés;** a tangóban az előre lépések sarokindítással kezdődnek. Ebben a klasszikus formájában kevésbé jellemző, hogy felbukkannának az alkotó koreográfiáiban, ugyanakkor a lábfej flex-helyzetben való tartása majdnem

---

²² Szoboszlai Annamária: Lassú, lassú, gyors, gyors, lassú. www.szinhas.net. 2020.02.12. (<https://szinhas.net/2020/02/12/szoboszlai-annamaria-lassu-lassu-gyors-gyors-lassu>).

ugyanolyan gyakorisággal fordul elő, mint lefeszített állapotban. Általában érinti vagy pontozza a talajt, fél vagy teljes köríveket bejárva. Megfigyelhetőek olyan mozdulatok is, mint amikor egy súlyos tárgyat próbál meg eltolni az ember, vagy amikor a sarok eke módjára szántja a táncszőnyeget. Különböző magasságokban, a levegőben tartva vagy lendítve is felvillanhat, attól függően, hogy erősíti, vagy éppen ellenpontozza az adott mozdulat esztétikáját. Leginkább a tangót idéző formája, amikor a felhúzott lábfej végig simítja vagy hirtelen megüti a súlylábát, vagy csak egyszerűen körülfonja azt. A *Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!* című előadás egyik meghatározó stílusjegye mindez.

- 3) **Irányok;** a tangóban a lépések irányai történhetnek előre- és hátrafelé, oldalra vagy körkörösén. Kívülről szigorú és merev lépéskombinációk halmazának tűnhet, a gyakorlatban azonban sokkal nagyobb mozgásteret lehet megtapasztalni a tánclépések tekintetében. A korábban említett oldalra történő lépés mellett (amikor a súlyláb és a szabadláb is enyhén hajlított állapotban van), egy bizonyos lábkörzésnél szintén könnyen a tangóra asszociálhatunk. Ilyenkor a térdek szorosan összeérnek, és az egyik lábszár, a nagylábujj hátsó diagonálba induló vezetésével, egy teljes kört ír le. Szintén a tangós érzetet erősítő mozzanat, amikor a szabadláb előre kiemelt állapotban egyik vagy másik irányba elfordul, illetve az oldalra történő lépések, miközben a test a frontális irányt tartja.
- 4) **Ritmusképlet;** lassú, lassú, gyors, gyors, lassú. A mozdulatok ennek a ritmikai képletnek a játékában születnek meg a tangót táncolóknál. Ha nem is mindig ugyanabban a beosztásban, de több Pataky Klári koreográfiában megfigyelhető páratlan (3-5-7) számú apró mozdulat, ami a fenti ütemezésnek egyfajta variációi. A kézél a comb és a felsőtest oldalát vagy az ököl a mellkast ütögetve reflektál leggyakrabban az eredeti ritmusképletre. Sokszor fordul elő, hogy egy elnyújtott mozdulatot két-három fürge koppintás követ, majd újra belassul a dinamika, ezáltal tűzdelve hangsúlyokat a mozgásanyagba. Nem kizárólag csak a kéz hivatott erre a játékra, de az eredmény sokkal látványosabbnak tud hatni, mint a láb esetében. Szinte kivétel nélkül az összes materiában megjelennek a koreográfusra jellemző éles, szaggatott staccato mozdulatok, amelyek többek közt a tangó sajátos világát is megteremtik.

5) **Intimitás**; latin eredete miatt a tangó egyáltalán nem nélkülözi az érzékiséget. A partnerek közötti bensőségességet a kölcsönös egymásra figyelés határozza meg. A vezető lehetőséget teremt arra, hogy a táncpartnere kibontakozhasson, aki pedig a követő szerepben van, éppen annyi díszítést tud tenni a táncába, amennyit a vezető fél enged. A testek közötti folytonos kommunikáció egy intim helyzetet teremt a résztvevők között, és nem pusztán azért, mert a táncosok fizikálisan közel vannak egymáshoz. Mindig marad közöttük éppen annyi távolság, ami elérhetetlenné teszi a másikat, és ez az állandó feszültség határozza meg a tangó dinamikáját. A klasszikus értelemben vett páros helyzetek ritkán fordulnak elő az alkotó koreográfiáiban, a közelítés-távolítás mint alapélmény figyelhető meg inkább a táncosok között. A szoros ölelések mintha sohasem lettek volna, helyettük az előadásról előadásra nagyobbra duzzadó érzelmi elszigeteltség a jellemző. A tangóban egy felvállalt intimitás kerül előtérbe, ezzel szemben Pataky Klári annak hiányával ad hangsúlyt ugyanannak a témának.

3.3 Dramaturgia, jelmez- és fénytervezés vizsgálata az előadásokban

Az eszközhasználat mellett egyfajta színházi dramaturgiában való gondolkodás is érzékelhető az előadásokban. A *Hull az elsárgult...* című táncelőadás volt az első, amelyet az alkotó Kovács Kristóf dramaturg bevonásával állított színpadra. A későbbi előadásoknál is történtek ilyesfajta együttműködések: *Én Haiku* – Sirokay Borbála, *We live happily* – Laboda Kornél, *Elfelejt, belebotlik, Mint egy táj* – Kompár Valéria, *Kivonatok, Téli ének* – Szabó-Székely Ármin, *Méhek meséje* – Balázs Júlia. Ahogy a kvázi cselekményes táncelőadásokat egyre inkább felváltotta a tiszta tánc jelleg, Pataky Klári a dramaturgok helyett inkább konzulenseket hívott meg a próbafolyamat meghatározott időszakaiban. Hámor József és Maday Tímea a *Kis esti vakság* című táncelőadásig, Kántor Kata viszont szinte majdnem mindegyik olyan előadás kapcsán adott visszajelzéseket, tanácsokat az alkotónak, amiben előadóként már nem vett részt.

Az első és második korszak előadásait megfigyelve az is feltűnik, hogy az alkotó nem csak dramaturgokkal és konzulensekkel, hanem jelmeztervezőkkel is dolgozott. A leghosszabb ilyen együttműködés Nagy Viktóriával (*A katona története, Mikor az idő törni kezdett, Bolero, Pillangó ballada, Basta Così!, Felhőman*) alakult ki. A 2022 decemberében bemutatott *Méhek meséje* című, gyermekeknek készült táncelőadás jelmezeit is ő tervezte, illetve a produkcióban festőként is közreműködik. Nagy mellett

Szeibert Katalin (*Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress!, Valami történ(e)t, Mit tudjátok ti*) és Opra Szabó Zsófia (*Ahol az álmokat foglyul ejtették*) terveztek és kiviteleztek a táncművészek számára jelmezeket. A harmadik korszaktól, a támogatások és az előadások létrehozására elnyert összegek nem teszik lehetővé, hogy jelmeztervezőket is foglalkoztasson a koreográfus, így Pataky Klári maga válogatja össze az előadásban szereplő ruhákat. Ez azért is fontos, mert a divatiparra való reflektálás a későbbi előadások egyik visszatérő eleme az alkotó munkásságában.

10. kép: Nagy Viktória jelmezei a *Felhőman* című előadásban (Fotó: Kővágó Nagy Imre)
A képen: Kántor Kata és Szász Dániel

A fénytervezőket tekintve a koreográfus az elmúlt két évtizedben nagyrészt két alkotóval dolgozott együtt huzamosan, nevezetesen Szirtes Attilával és Vajda Mátéval (a *Mit tudjátok ti* fénytervét Payer Ferenc, az *Én Haiku* és a *CSENDÉLET* című előadásokét Dézsi Kata jegyzi). Pataky Klári nem csak a táncosoknál, de az előadások további alkotóinál is a stabil, bizalomra épülő közös munkát részesíti előnyben. Egy ilyen együttműködésben születhetnek az előadások érzékenységét megsegítő fénytervek, amik mindkét, elsőként említett tervező esetében sokszor külön dimenziókkal, újabb értelmezési tartományokkal gazdagítják az előadásokat. A koreográfus Vajda Mátéval a *Lépni sem, nézni sem...* című előadás létrehozásakor dolgozott először, Szirtes Attilával pedig az első alkotói korszakának végétől, az *Elfelejt, belebotlik...* című előadásig. Azóta újra Vajda Máté a darabok fénytervezője. A fényeknek (a következő fejezetben részletesebben is kifejtett) színpadi komponálásban és a zenével szervesen együtttható

atmoszféra megteremtésében van jelentős szerepe. A koreográfus gyakran gondolkodik filmszerű snittekben, így bizonyos jeleneteknél konkrét elképzeléseket is felvázol az alkotótársaknak. A színeknek (ahogyan például a *We live happily* című előadás egyik jelenetében, amikor egy piros térben körbe-körbe futottam) ugyanolyan jelentősége van, mint az időnként megjelenő absztrakt formáknak, amikkel Vajda Máté a Nemzeti Táncszínházban bemutatott előadásoknál koncepciózusan operál. Gyakran hangzik el az előadások után, hogy a mozgás, hang és látvány hármásából megszülető képek magukban hordoznak némi David Lynch-es életérzést.

Az előadások teljes közreműködői és stáblistáját az F.3. függelék tartalmazza.

3.4 A térhasználat és színpadi kompozíciók

Pataky Klári koreográfiáit – kivétel nélkül – az erős frontális jellemzi. A mozgásanyagok a nézői, illetve a koreográfusi szemszögből tudnak a leginkább érvényesülni, ami azért is fontos, mert az előadók arcjátéka a tánc szerves részét képezi. Így ezt egy nagyon tudatos komponálási módszernek tekinthetjük.

A többszereplős előadások esetében gyakran előfordul, hogy a táncosok szimultán dolgoznak a színpadon, azonban a harmadik korszak előadásaitól egyre ritkábbá válik az unisono vagy kánon jellegű koreográfia. A nézőnek így általában választania kell, hogy melyik előadó mozgását követi a térben. Ezeknél a jeleneteknél a táncosok térbeli elhelyezkedése segíthet abban, hogy a dramaturgiai szál – és ezáltal a jelenet – melyikük gördíti éppen tovább. A hangsúlyos történések a színpad első felében, bal vagy jobb oldalon történnek, a legritkább esetekben fordul elő, hogy középre lennének komponálva, sokkal inkább az aranymetszés szabálya érvényesül ilyenkor. A kevésbé hangsúlyos, ám ettől még ugyanolyan szerves megmozdulások, a színpad hátsó tere felében vagy a földön zajlanak. Megfigyelhető, hogy ezek a színpadi történések sokszor előre vetítik a következő jelenet mozgásvilágát és hangulatát, vagy éppen az aktuális tétel visszhangjai. Az ismétlések a koreográfia hangsúlyainak kijelölésében játszanak fontos szerepet.

Egy másik markáns elem a koreográfus munkáiban, a táncosok jelenetekbe való érkezése, illetve távozása. A rendkívül aprólékos koreográfiák a lehető legtermészetesebb módon, a színpadon kijelölt helyekre történő sétával indulnak és végződnek. Mivel következetesen minden egyes darabjában szabályként kezeli ezt az alkotó, így a szimultán

zajló eseményeknél is megteremtődik a nézőnek a lehetősége arra, hogy a figyelmét egy másik táncosra irányítsa. Gondolhatunk erre úgy is, mint a mondatok végére kerülő pontokra.

3.5 A táncosok egyéni karaktereinek szerepe az egyes előadásokban

Pataky Klári a próbafolyamatok alatt nagyban épít a táncosai egyéni kvalitásaira, ezáltal olyan stílusjegyek is megfigyelhetők az előadásokban, amik az alkotó és táncosai közös munkájának az eredménye. Az animalisztikus mozgás határainak kiterjesztése egy ilyesfajta együttműködés terméke, ugyanis a koreográfus az általa kidolgozott mozgásanyagokat sokkal nagyobb mértékben szabja át Temesvári Zsófia képességeit számításba véve, mint tette azt az első korszak előadásainak finomhangolásaihoz képest. Szintén a fizikumból adódó extrémítást kereste az Egyed Beával készült előadásokban is, amikor a táncosnő dinamikai készségeit előtérbe helyezve arra kérte őt, hogy a koreográfiákat dupla vagy tripla tempóban táncolja. Nekem a kreatív feladatok során volt számos olyan megoldásom (fej- és kar variációk vagy a mozgásanyagok duettesítése során), ami aztán beépült az előadásokba is. Kántor Kata drámai és groteszk színpadi jelenléte az első két korszak előadásaiban kimagasló, ami nem csak a helyzetgyakorlatokban, de a koreográfiákban is erősen hangsúlyossá vált. Tóth Ágnes Veronika erről így vélekedett a Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress! című előadás után:

„Nagyon eltérő karakterek, mindannyian izgalmasak, de Kántor Kata koncentrált, vibráló jelenléte a legszuggesztívabb.”²³ Kutszegi Csaba szerint „(...) ezért nemcsak Patakyt illeti elismerés. Bevallom: ha Kántor Kata a színpadon van, igen kicsi a sansza annak, hogy unatkozzam. (Jobban is szeretem, ha látom, és nem vezérlőpult mögött tevékenykedik megbújva.)”²⁴

Megállapítható, hogy a koreográfus már az első alkotói korszakától erős színpadi jelenléttel bír, szuggesztív előadókkal dolgozik. Kántor Kata mellett Nagy Csilla, Dányi Viktória, Egyed Bea, Maday Tímea és Rácz Réka táncművészek azok, akiknél a szakmai és nézői visszajelzések alapján egyaránt, hasonló mértékű expresszivitás figyelhető meg.

---

²³ Tóth Ágnes Veronika: A királynőt megölni... www.revizoronline.com. 2007.12.28. (<https://revizoronline.com/pataky-klari-nagyon-jol-vagyok-Iszi-ne-keress>).

²⁴ Kutszegi Csaba: Rövid kelárm következik, ne menjenek sehova! www.tanckritika.hu. 2010.02.19. (https://www.tanckritika.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=9:roevide-kelarm-koevetkezik-ne-menjenek-sehova&catid=3:kritika&Itemid=2).

Mivel az első két korszak előadásai főleg cselekményes jellegű munkák, óhatatlanul kialakultak bizonyos karakterek, azonban az előadói kvalitások miatt érzékelhető egyfajta karakterábrázolás. A *katona történetében* – a műfaji adottságokat figyelembe véve konkrét szerepekben táncoltak az előadók. Ez semelyik másik előadás esetében nem figyelhető meg, azonban mivel az első két korszak előadásai színházi értelemben dramatikusan bővelkedőbb munkák, óhatatlanul kialakultak bizonyos karakterek. A későbbi előadásokban is nagy szerepe van az előadói kvalitásoknak, de a karakterábrázolás más színezetet kap.

Az olyan előadásoknál, ami a párkapcsolati témák körüljárására tesz kísérletet, mint például a *Lépni sem, nézni sem, Hull az elsárgult..., Mikor az idő törni kezdett, Basta Cosí!, CSendÉLET*, egyértelműen definiálhatóak a női-férfi szerepek. Így nem véletlen, hogy a tánckritikusok, például Török Ákos is, aki Pataky Klári pályáját hosszú évek óta figyelemmel kíséri, megfogalmazza észrevételeit ezzel kapcsolatban.

„Mindig izgalmas, ha nem is mindig sikerül jól, amikor Pataky Klári a női lelkek finom- és durvább rezdülései közé férfi táncosokat von be. Pőrén szólva általában nem állnak jól ezek a rezdülések a fiúknak, kevésbé rusztikusan fogalmazva, míg Pataky női táncosai nem csupán női lelke(ke)t képesek felmutatni, de mozdulataikban férfiként is ráismerhetünk a női lélekrészünkre, addig a férfi táncosokhoz nem igen találni kapcsolódást. Akkor működnek igazán jól a fiúk Pataky koreográfiáiban, ha férfienergiákat és férfiatitűdöket tudnak felmutatni. Ilyen volt például Grecsó Zoltán szerethetően emberi „kiskakasa” a *Basta Cosí!* -ban vagy Hámor József héjánása Maday Tímeával a *CSendÉLET*ben.”²⁵

A Pataky Klárral töltött munkakapcsolat tapasztalataiból azt a tény megállapítást teszem, hogy a koreográfus a rendelkezésére álló „alapanyagból” is dolgozik, és ebbe az előadók technikai adottságain túl beletartozik a civil- és színházi karaktereik is. A koreográfus érdeklődése a harmadik alkotói korszakban a két ember kapcsolatáról egy globálisabb perspektívába felé irányul, azaz sok esetben a kiindulópont az egyén társadalomban betöltött szerepére koncentrálódik. Ezért aztán az egyénre, azaz az emberre (vagyis mindegy, hogy férfi vagy nő) szűkíti a fókuszt. Ezen tényezők figyelembevételével nem érzem relevánsnak Török Ákos a *Függőleges pillanat* című

---

²⁵ Török Ákos: Hogyan találhatják meg egymást, akik önmagukat keresik? www.szinhasz.net. 2018.01.05. (<https://szinhasz.net/2018/01/05/torok-akos-hogyan-talalhatjak-meg-egymast-akik-onmagukat-keresik>).

előadásról szóló kritikájában is felmerült hiányosságokat a férfi szerepekkel kapcsolatban.

Az alkotói folyamat alatt a koreográfus nem dolgozik azon, hogy női-férfi vagy bármilyen más, konkrét karaktereket tegyen a színpadra, ugyanis az előadók belső munkafolyamatainak termékei ezek a figurák. Biztos vagyok abban, hogy a háttérünkből adódóan ennek kialakítására eltérő technikákat alkalmazunk. Mivel a kész jeleneteknek van egy filmszerűsége, nekem ebben a munkában például az segít, ha elképzelem a környezetemet, hogy pontosan milyen térben vagyok jelen, milyen tárgyak vesznek körül, illetve milyen kontextusban állok a többi táncossal. A *Függőleges pillanat* című előadásban kevés a valós kapcsolódás, sokkal inkább érzékelésekről beszélhetünk, így szintén a Kovács Emese által megfogalmazott gondolattal tudok azonosulni, aki szerint az előadásban szereplő táncosok „egy elvarázsolt kastély bolyongó lelkei”. A *Mint egy táj* című előadásban a saját karakteremet nem is élem meg emberszerűnek, egy rossz érzésként vagy entitásként követem Bujdosó Annát és Széki Zsófiát a térben. Temesvári Zsófiával, a többi táncoshoz képest, sokkal több találkozásom van az előadásokban, aminek a *Kivonatok* című előadásban látható duettünk az essenciája. Más előadásokban is, de ebben a leginkább, az alkati hasonlóságunk miatt egy ikerpár tagjaként és nem a klasszikus értelemben vett női-férfi viszonyrendszerben gondolok magunkra, ami túlságosan is leegyszerűsítene azt a gondolatiságot, amit Pataky Klári az előadásaiban megfogalmaz. Králl Csaba sorait sokkal lényegibbnek találtam ebben a kérdésben, így a második törzsrészt ezzel a gondolattal zárom:

„Nincs (...) még egy női koreográfus, aki ennyire következetesen használná lakmuspapírként a saját érzéseit, belső vívódásait és finom intelligenciáját az alkotás során, és fordítaná át azokat míves aprómunkával a mozgás nyelvére úgy, hogy abból a női létezés titkos szótárkönyve rakódjon össze apránként. A női létezésé, hiszen Pataky színpadát túlnyomórészt nők népesítik be, alig férfiak, akik persze voltaképpen mind ő, még akkor is, ha minden szerepét más táncolja.”²⁶

---

²⁶ Králl Csaba: Félárbocon. Élet és Irodalom. 2017.02.24. (<https://www.es.hu/cikk/2017-02-24/krall-csaba/felarbocon.html>).

4. Összegzés

A Pataky Klári Társulat a koreográfus személye és munkássága köré szerveződő művészi formáció. Az alkotó 2003 óta rendszeresen jelentkezik új bemutatókkal, amik a hazai kortárstánc szakma palettáját színesítik. A társulat projektalapon, egy-egy előadás létrehozására szerveződik össze.

Az elmúlt két évtized előadásaiban egymástól eltérő korszakokat figyelhetünk meg, amit különböző szempontrendszerek alapján lehet kategorizálni. Az egyik ilyen kritérium az előadásokban közreműködő táncművészek személye, illetve az, hogy az adott előadás cselekményes, dramatikus elemekben bővelkedőbb vagy tiszta tánc jellegű. Továbbá megfigyelhetjük, hogy az egyes periódusokon belül hogyan változik az alkotói metódus, és azt is, hogy milyen tényezők befolyásolják azt.

Az alkotói korszakokat tekintve elmondható, hogy a koreográfus – a társulat gazdasági működésének ellenére – egy olyan struktúrában gondolkodik, ami egy finansiális háttérrel rendelkező társulat felépítését idézi. A huzamosabb ideig együttműködő táncművészekhez időnként új előadókat involvál, míg az alkotói (fénytervező, zenei munkatárs, konzulens) gárda konstansnak tekinthető.

Az előadásokat vizsgálva számos visszatérő elem figyelhető meg, amelyek összesége alkotja a koreográfus stíluskészletet. Ezek közé tartozik a táncokban erősen domináló karhasználat, amit a staccato dinamika és a repetitív mozgásegységek jellemeznek. A tangó, mind zenei, mind lépésmintáival egy erős referencia a koreográfus számára, ami az előadásokban rendre visszaköszön. A részletgazdag és elegáns mozgásszekvenciák mellett másfajta plasztikusságot igénylő formákat, leggyakrabban animalisztikus mozgásokat is megfigyelhetünk. Ebből a két, egymástól rendkívül eltérő minőség elegyéből születik meg az a fajta absztrakt mozgásnyelv, ami a koreográfus sajátossága. Az alkotó gyakran operál teátrális elemekkel, vagyis helyzetgyakorlatokból születő színpadi jelenetekkel és tablókkal, amelyek az előadás tartalmának megértésében játszanak fontos szerepet. Eltérő módokon időnként megjelenik a verbalitás is vagy a szavakkal való játék. A színpadkép tartozékai a különböző rekvizitek is, amik egy újabb értelmezési tartománnyal gazdagítják az előadásokat. A koreográfus erős színpadi jelenléttel bír, szuggesztív előadókkal dolgozik együtt a kezdetek óta, ezt szintén konstans elemnek tekinthetjük. A második alkotói korszakától kezdve pedig erősen épít

a táncosok adottságaira és kreatív megoldásaira, amik valamilyen formában az előadások részét képezik. A kutatómunka során azt figyeltem meg, hogy az alkotó stíluskészletének ezen jegyei és motívumai – kivétel nélkül – mindegyik előadásában megjelennek, azonban a különböző korszakokban eltér ezeknek a súlyozása. (Természetesen nem mindegyik előadásban van jelen egyszerre az összes motívum). Az ebben való következetesség viszont nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az alkotót egyértelműen beazonosíthatóvá és összetéveszthetlenné tegye, ami megválaszolja azt a kérdésemet, amit az unikalitással kapcsolatban fogalmaztam meg a szakdolgozatom bevezetőjében.

Záró gondolatok

Az összegzés írásakor került bemutatásra D’Annunzio és Debussy Szent Sebestyén mártíromságát feldolgozó misztériumjátéka Szombathelyen Harangi Mária rendezésében, a Savaria Szimfonikusok és a Nemzeti Énekkar részvételével, amelyben Pataky Klári koreográfusként közreműködött. Az alkotó Egyed Beát kérte fel Szent Sebestyén szerepére és számos táncosát szerepeltette az előadásban. A jelmezeket Nagy Viktória tervezte. A hajdani aranycsapat (Harangi-Pataky-Nagy) újra együtt állhatott a színpadon az előadás bemutatója után az elismerő ovációban. Harangi Mária az alábbi köszöntőt írta Pataky Klárinak és Egyed Beának a Tánc világnapjára:

„A tánc világnapján a csodálatos Egyed Bea-t köszöntöm, akit az elmúlt két hónapban kísérhettem végig D’Annunzio-Debussy Szent Sebestyén-misztériumán. Egyed Beát, aki pénteken a műfaji határokon könnyedén átlépve, mélységes alázattal és valódi átlényegüléssel alkotott felejthetlent a szombathelyi Agora közönsége előtt. És vele együtt köszöntöm Pataky Klárit, akit először húszon évesen a Színművészeti Egyetem hallgatójaként egy koreográfus vizsga alkalmával ismertem meg, s máig emlékszem a felismerésre, hogy zsigeri közöm van Klári mozdulataihoz, finom érzékenységéhez, mélységes átszellemültségéhez. Volt közös operettvizsgánk, Candide-unk, Székelyfonónk, Gólyakalifánk... Klári elsőre minden szavamat érti, érzi, s az értelmén túl tölti meg mindazzal, amiről én csak álmodom. Hálás vagyok a sorsnak, hogy annyi idő elteltével újra találkoztunk Szent Sebestyén és Debussy világában. A tartalmas mozgásművészet képviselőit köszöntöm rajtuk keresztül.”²⁷

---

²⁷ Harangi Mária Tánc világnapi köszöntője, Harangi Mária Facebook oldala. 2024. [www.facebook.com](https://www.facebook.com/marcsiharangi). (<https://www.facebook.com/marcsiharangi>).

11-12. kép: Jelenet a *Szent Sebestyén vértanúsága* című misztériumjátékból és a tapsrend az alkotókkal
(Fotó: Büki László)

Alig telt el pár nap ezután az örömteli és felemelő esemény után, amikor kiderült az eredmény a minősítéssel nem rendelkező, Budapest fővárosi színház- és táncművészeti előadó-művészeti szervezetek az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény szerinti, 2024. évi szakmai program megvalósításának és működésének támogatásaival kapcsolatban, ami nem támogatta a húszéves jubileumát ünneplő Pataky Klári Társulatot.²⁸ Pataky Klári mellett többek között Kovács Gerzson Pétertől, Ladjánszki Mártától és Gergye Krisztiántól is megvonták az évről-évre csökkenő, de egy halvány biztonságérzetet mégis nyújtó működési támogatást. A szakmai kuratórium általános indoklását vitathatónak tartom, mivel számos helyen ellentmondásosnak bizonyulnak. Úgy gondolom, hogy ennek a kuratóriumnak az abszolút szégyene, amiért hagyja az alkotóknak azt a generációját eltűnni a süllyesztőben, akik úttörői és megalapozói voltak a hazai kortáránc életnek. Velük lehet csak ennyire gazdag és sokszínű az előadó-művészetnek ezen területe, így ezúton is kívánok mindannyiuknak egy olyan rendszert, olyan kuratóriumot, olyan szakmai közeget, amely a valós értékeik mentén képes értékelni őket.

---

²⁸ Előadó-művészeti törvény alapján meghirdetett működési és kiemelt művészeti célú pályázatok – Döntési listái 2024. EMET.GOV. (https://emet.gov.hu/app/uploads/2024/04/KIM-MUK-24-BP_DONTES.pdf).

5. Forrásjegyzék

Kritikák

Halász Glória: Akarsz róla beszélni? www.tancelet.hu 2011.10.28.

(<https://tancelet.hu/interju/2884-akarsz-rola-beszelni>).

Halász Tamás: Koreográfus-jurátus. www.tancelet.hu 2004.08.18.

(<https://www.tancelet.hu/hirek/1537-koreografus-juratus-fejek>).

Králl Csaba: Félárbocon. Élet és Irodalom. 2017.02.24.

(<https://www.es.hu/cikk/2017-02-24/krall-csaba/felarbocon.html>).

Králl Csaba: Kezek, kezek és megint csak kezek . Élet és Irodalom. 2020.02.28.

(<https://www.es.hu/cikk/2020-02-28/krall-csaba/kezek-kezek-es-megint-csak-kezek.html>).

Kutszegi Csaba: Pillangózuhanás. www.szhaz.net 2011.10.11.

(<https://szhaz.net/2011/10/11/kutszegi-csaba-pillangozuhanas>).

Kutszegi Csaba: Rövid kelárm következik, ne menjenek sehova! www.tanckritika.hu 2010.02.19.

(https://www.tanckritika.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=9:roevidekelarm-koevetkezik-ne-menjenek-sehova&catid=3:kritika&Itemid=2).

Megyeri Léna: Nem engednek közel. www.szhaz.net 2019.02.01.

(<https://szhaz.net/2019/02/01/megyeri-lena-nem-engednek-kozel>).

Szoboszlai Annamária: Kortárs korteskedők. www.revizoronline.com 2009.09.08.

(<https://revizoronline.com/tanckommando-zavarkeltok-hetvegeje-body-moving-mozgasban-evadnyito-kortars-tanc-programsorozat>).

Szoboszlai Annamária: Lassú, lassú, gyors, gyors, lassú. www.szhaz.net 2020.02.12.

(<https://szhaz.net/2020/02/12/szoboszlai-annamaria-lassu-lassu-gyors-gyors-lassu>).

Tóth Ágnes Veronika: A királynőt megölni... www.revizoronline.com 2007.12.28.

(<https://revizoronline.com/pataky-klari-nagyon-jol-vagyok-lszi-ne-keress>).

Török Ákos: Hogyan találhatják meg egymást, akik önmagukat keresik?

www.szhaz.net 2018.01.05. (<https://szhaz.net/2018/01/05/torok-akos-hogyan-talalhatjak-meg-egymast-akik-onmagukat-keresik>).

Előadás felvételek

(az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Táncarchívumának videótárából)

Bolero OSZMI; VIT 306

CSENDÉLET OSZMI; VIT 1834

ÉN Haiku OSZMI; VIT 2163

Hull az elsárgult... OSZMI; VIT 944

Jegyzetek OSZMI; VIT 1995

Lépni sem, nézni sem... OSZMI; VIT 406

Mikor az idő törni kezdett OSZMI; VIT 408

Mit Tudjátok ti OSZMI; VIT1384

Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress! OSZMI; VIT 409

Pillangó ballada OSZMI; VIT 1952

Valami történ(e)t OSZMI; VIT 1013

Weboldalak

Harangi Mária Facebook oldala. www.facebook.com.

(<https://www.facebook.com/marcsiharangi>).

Közép-Európa Táncszínház: K-Arcok – Vasas Erika: ONlife. www.mu.hu.

(<https://www.mu.hu/esemenyek/kozep-europa-tancszinhaz-k-arcok-vasas-erika-onlife>).

Közép-Európa Táncszínház: Téli ének (K-Arcok programsorozat) –

ONLINE. www.mu.hu

(<https://www.mu.hu/esemenyek/kozep-europa-tancszinhaz-teli-enek-k-arcok-programsorozat>).

Online repertoárkurzus. www.klaripataky.hu. (<https://www.klaripataky.hu/online-repertoarkurzus>).

Pataky Klári Társulat Facebook oldala – Tánc Világnapja videó. www.facebook.com.

(<https://www.facebook.com/patakyklaritarsulat/videos/171265814129245>).

Pataky Klári Társulat: Képzőművészeti projektsorozat #1. www.vimeo.com.

(<https://vimeo.com/940884331>).

Pataky Klári Társulat: MAI MANÓ performance. www.youtube.com. Simon Renáta,

2015. (<https://youtu.be/mRAR5eG4rv4>).

Valami történ(e)t színlap. www.klaripatak.hu. (<https://www.klaripatak.hu/valami-tortenet>).

6. Függelék

F.1. Az alkotó elismerései és az általa elnyert ösztöndíjak

2003 2. Szóló-Duó Tánc Fesztivál, Budapest

- fődíj és közönségdíj; *Lépni sem, nézni sem...*

2004 3. Szóló-Duó Tánc Fesztivál, Budapest

- közönségdíj; *Hull az elsárgult...*

2004 VII. Országos és Nemzetközi Kortárs Összművészeti Veszprémi TáncTalálkozó, Veszprém

- különdíj; *Hull az elsárgult...*

2004 Fülöp Viktor Táncművészeti Ösztöndíj (Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma)

2005 VIII. Országos és Nemzetközi Kortárs Összművészeti Veszprémi TáncTalálkozó, Veszprém

- különdíj; *Hull az elsárgult...*

2005 Fülöp Viktor Táncművészeti Ösztöndíj (Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma)

2008 Lábán Rudolf-díj

- szakmai zsűri díja; *Nagyon jól vagyok, lszi ne keress!*

2010 XIII. Országos és Nemzetközi Kortárs Összművészeti Veszprémi TáncTalálkozó, Veszprém

- koreográfusi különdíj; *Valami történ(e)t*

2014 Imre Zoltán-díj

F.2. Retrospektív visszaemlékezések

2023 decemberében útjára indítottam a Pataky Klári Társulat Facebook és Instagram oldalán a *Retrospektív* című sorozatot, amiben arra kérem az előadásokban közreműködő táncművészeket, hogy foglalják össze gondolataikat az adott előadásról és a próbafolyamatról. A szakdolgozatom írásakor az Első korszak táncművészeinek visszaemlékezései készültek el és jelentek meg a közösségi médiában.

Lépni sem, nézni sem...

Domokos Flóra: „Egy nagyon intenzív, de elég rövid táncszakmai múlttal a hátam mögött hatalmas élményt jelentett, hogy fel lettem kérve ennek a duettnek a női szerepére. Klárit is, Csongit is nagy tehetségnek tartottam a pályán, büszke voltam, és nagyon éreztem is a feladat súlyát. Ugyanakkor volt bennem egy mély meggyőződés is abban a tekintetben, hogy én ezt a szerepet, különösen az érzelmi mélységeit, meg tudom majd formálni, hitelesen fogok tudni működni benne, és a nézőknek élményt jelent majd az egész. Azért tánc technikailag voltak számomra neuralgikus pontok - egy-egy forgás, meg a széssel kapcsolatos közös "bravúrok" - volt, hogy még sírtam is. De egy idő után minden a helyére került bennem, és mély átéléssel, nagy szeretettel és büszkeséggel fogalmaztam meg minden egyes előadáson a karakteremet. Az a típusú munka volt, amivel a szakmájában nagyot lép előre az ember. Nagyon szerettem az egészet: a darabot, a csapatot, azt a korszakot. És természetesen, mint mindig, rengeteget röhögünk is. Örök emlékeket viszek magammal tovább.”

A katona története

Szabó Csongor: „A katona történetét csodálatos volt csinálni és játszani is, nagyon sok jó emlék kötődik hozzá. Ez volt a Klári egyik első vizsgamunkája a Színművészetin, és emlékszem, hogy mennyit dolgoztunk rajta, sokszor éjszakába nyúlóan. A Rákóczi úti épület tetején volt egy balett terem, mindenféle tornaszerekkel, amit aztán Klári a díszlet részévé tett; a jelmezek nagy részét is a Színművészeti raktárából válogattuk össze. Ez volt az első alkalom, hogy egy koreográfus gondolkodott bennem, amiért nagyon hálás voltam. Klári borzasztó alapos és precíz volt minden mozdulattal, és emlékszem nagyon imponált, hogy mennyire muzikálisan koreografál és mennyire komolyan veszi Sztravinszkij zenéjét. Azt hiszem, igazából ez az időszak volt a kezdete a barátságunknak,

és a többiekkel is: Dani, Kata, Viki, Csilla, Jocó, ami a későbbi darabok során folytatódott.”

Hull az elsárgult...

Góbi Rita: "Az előadásból a Szabó Csongorral közös duett született meg először, akivel leírhatatlan energiákat mozgattunk meg. Imádtam vele együtt táncolni, égett a talpunk alatt a táncszőnyeg. A Trafó nagyszínpadán jelen lenni duóban nem volt kis feladat. Klári egyébként nagyon különböző karaktereket válogatott össze, mi előadók egyszerre lehettünk táncművészek és színészek. A közönség hol kacagott rajtunk, hol sírt miattunk. A jelmezemet sohasem feledem: egy tűzpiros szoknya és ing, ami a sok előadás miatt a mosástól egyre kisebb lett (vagy talán én nőttem volna meg?). A darab elejét ballonkabátban és cipőben kezdtük, ami azért volt praktikus, mert legalább az előadás előtti bemelegítés nem párologt ki az izomzatból. A kulisszában így felöltözve vártuk a nézők bejövetelét. A kendőmet csak az utolsó pillanatban kötöttem fel, hogy ne kócolja össze, az amúgy is kócos hajamat.

Klárival kezdtem a független alkotói, előadói pályámat; imádtam azokat az időket. Akkoriban nem volt se Facebook, se Instagram, maximum az iWiW pislákol, így megtisztelő érzés volt, amikor a nyomtatott újságok címlapjaira kerültünk. Sok felkérést kaptam abban az időben, Jancsó Miklós is ekkor szemelt ki, aki által belepillantottam a filmes szakmába.

Szeretem Kláriban, hogy alaposan kidolgoz minden egyes mozdulatot. A koreográfia kötött, fegyelmezett, strukturált, de mégis nagyon szabadnak érezhettem magam benne. Mindig vártuk a következő előadást."

Mikor az idő törni kezdett

Réti Anna: "Először is az jut eszembe, hogy Szabó Csongorral dolgozni megtiszteltetés volt. Ők ketten Klárival már nagyon összeszokott csapat voltak, én pedig igyekeztem belesimulni ebbe a jól működő harmóniába. A darabban több olyan jelenet és koreográfia volt, amely kihívás volt számomra mind technikailag mind előadóilag. Az egyik ilyen a Mátrix zenéjére komponált tūpontos duett, amit pár éve videón újra nézve büszkeség töltött el, hogy én illet és így eltáncoltam egyszer. Csak azt sajnálom, hogy a "Mikor az időt..." nagyon kevészer játszottuk. Hálás vagyok a lehetőségért!"

Bolero

Kántor Kata: Klári nagyon fontos ember számomra, mindazok az élmények, amelyeket együtt átéltünk életre szólóak. A katona története című előadás megszületése nem pusztán egy darab, hanem egy szeretetszínházi közösség létrejöttét is jelentette. Kezdetben Klári, Csongi, Csilla, Dani, Flóra, Viki, Jocó és én (Pataky Klári, Szabó Csongor, Nagy Csilla, Szász Dániel, Domokos Flóra, Jaross Viktória, Hámor József, Kántor Kata) alkottunk egy csapatot, aztán csatlakozott Rita (Góbi Rita), majd Anna (Réti Anna) is a társulathoz... Nem is tudom, hogy Társulatként aposztrofálta-e Klári a megjelenéseket akkoriban, mindenesetre mi annak éreztük magunkat... Az összetartozás érzését akkor is éreztük, ha épp egy-egy duett született menetközben. A 2006-os év változás volt, mert akkor Csongi nem tudott velünk tartani egy sérülés miatt, később pedig külföldre ment. A mai napig nem szűnő kötődést érzünk iránta mindannyian. Aztán mindenkinek lett munkája többfelé, de a szanaszét állapotokban is megtaláltuk egymást újra és újra! Az ebben az évben megszülető BOLERO című előadást, amely pont közösségi problémákat vázolt én egy lezáró, avagy egy újabb korszakba átívelő előadásnak éltem meg. Az addigi színházi nyelvezettel erősen átítatott A katona története, Hull az elsárgult..., Lépní sem, nézni sem, A mikor az idő törni kezdett című darabok után a Bolero szikáran a tiszta tánc világát hozta be, amely a későbbiekben Klári egyik alkotói stílusának vonulatát alapozta meg. A másik vonulatot pedig a tiszta táncsal ötvözött színházi momentumok jelentették, jelentik. Utóbbiaknál a sajátos ötvözés mintegy névjegyként jelentkezik, de az összes darabra jellemző a végtelen precizitás, kidolgozottság, finom megmunkáltság, ami egyedivé és összetéveszthetlenné teszi Klári stílusát! Előadóként én nagyon élveztem az elmerülést Klári világába. Kevés tartalmi instrukciót adott a próbák során, az egész darab lényegét illetően természetesen igen, de a konkrét mozdulatok megformálásánál az abszolút szavak nélküli világba repített és külön élmény volt annak a folyamata, hogy az általa ajánlott mozdulatokat miként teszem a sajátommá, töltöm fel belső tartalmakkal, szűröm át a testemen, lelkemen és válnak az enyéemmé.

Aztán jöttek az új kolleginák, Dányi Vica (Dányi Viktória), Arany Virág, Egyed Bea, majd Maday Tímea Kinga, ... A mi kis induló formációnkhoz hasonló stabilitást kezdtem el érezni Klári körül egy újabb állandónak mondható csapat megjelenésével a későbbiekben, amelynek tagjai Bot Ádám, Temesvári Zsófi, Bujdosó Anna, Lukács Levente, Rácz Réka voltak és a darabokra visszatérő Laza Tímea, Kiss Rebeka... Majd

csatlakozott számos újonnan feltűnt nagyszerű táncos.... Azokat a darabokat, amelyekben már nem közreműködtem előadóként külső szemként volt alkalmam követni. Barátilag nagy öröm, szakmailag pedig megtisztelő számomra, hogy Klári meghív a bemutató előtti időszakban, hogy mondjam a magamét a látottakról. Időnkénti beszélgetéseinkben a „hogyan tovább?!” kérdése mind gyakrabban vetődik fel. Ennek alapja a pénzügyi helyzet drasztikus romlása. Gyakorlatilag állandó készenléti állapotban kell manapság léteznie egy alkotónak, minden pillanatban ébernek lennie a változásra, változtatásra, főleg a szereplői gárda tekintetében. A nagy mértékű fluktuációban a független szférát jellemző anyagi helyzetnek óriási szerepe van. Az állandó változásban nagy érték, ha vannak mégis konstans elemek, referencia pontok.

A mi - most már elmondható, hogy több mint húsz éves - emberi és munkakapcsolatunkat én szoros kötődésnek élem meg és kívánok a Pataky Klári Társulatnak és magunknak is további mindenben felülkerekedni tudó további, a tánc szeretete által kiváltott flow-val telt éveket!

Pillangó ballada

Nagy Csilla: A próbákról, ami mai napig él bennem: sokat kúsztam, gurultam a földön. Igen hosszan voltam arccal lefele, szinte eggyé válva a talajjal. Megszűntem embernek lenni. Ez kellett ahhoz, hogy emberré válhassak a darab során. Minden egyes előadás során újjászülettem. Nem volt két ugyanolyan élményem, pedig a mozdulatok pontosan le vannak kötve! Minden előadás után azt éreztem, hogy élek és élni érdemes, zsigeri életigenléssel mentem vissza meghajolni.

F.3. Az előadások stáblistája

Az alábbi gyűjtés a www.klaripataky.hu oldalról származik.

Lépni sem, nézni sem (2003)

Tánc: Domokos Flóra, Szabó Csongor, **Fényterv:** Vajda Máté, **Koreográfus:** Pataky Klári

A katona története (2003)

Szereplők: **Katona:** Szabó Csongor, **Ördög:** Szász Dániel, **Királykisasszony:** Kántor Katalin, **Király:** Hámor József, **Udvarhölgyek:** Jaross Viktória, Nagy Csilla, **Fényterv:** Vajda Máté, **Jelmezterv:** Nagy Viktória, **Smink:** Károlyi Balázs; **Koreográfus:** Pataky Klári

Hull az elsárgult... (2004)

Dramaturg: Kovács Kristóf, **Tánc:** Domokos Flóra, Góbi Rita, Jaross Viktória, Nagy Csilla, Szabó Csongor, Szász Dániel, **Fényterv:** Vajda Máté, **Smink:** Károly Balázs, **Koreográfus:** Pataky Klári

Concerto (2004)

Tánc: Domokos Flóra, Nagy Csilla, Szász Dániel, **Koreográfus:** Pataky Klári

Mikor az idő törni kezdett (2005)

Tánc: Réti Anna, Szabó Csongor, **Jelmezterv:** Nagy Viktória, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Videó:** Magyarósi Éva, **Koreográfus:** Pataky Klári

Bolero (2006)

Tánc: Domokos Flóra, Kántor Katalin, Nagy Csilla, Réti Anna, Szabó Csongor, Szász Dániel, **Jelmezterv:** Nagy Viktória, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Pillangó ballada (2006)

Tánc: Nagy Csilla, **Jelmezterv:** Nagy Viktória, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Nagyon jól vagyok, Iszi ne keress! (2007)

Tánc: Arany Virág, Dányi Viktória, Domokos Flóra, Kántor Katalin, Tonhaizer Tünde, **Jelmezterv:** Szeibert Katalin, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Smink:** Károlyi Balázs, **Koreográfus:** Pataky Klári

Basta Cosí! (2008)

Koreográfus asszisztens: Nagy Csilla, **Tánc:** Arany Virág, Dányi Viktória, Grecsó Zoltán, **Jelmezterv:** Nagy Viktória, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Valami történ(e)t (2009)

Tánc: Asztalos Dóra, Hargitai Mariann, Katonka Zoltán, Kiss Róbert, Major Zoltán, Palcsó Nóra, **Jelmezterv:** Szeibert Katalin, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Felhóman (2010)

Tánc: Dányi Viktória, Egyed Beáta, Kántor Katalin, Mikó Dávid, Szász Dániel, **Jelmezterv:** Nagy Viktória, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Konzultáns:** Lóky Tamás, **Koreográfus:** Pataky Klári

Ahol az álmokat foglyul ejtették (2010)

Koreográfus asszisztens: Dányi Viktória, **Tánc:** Arany Virág, Bocsi Eszter, Egyed Beáta, Fülöp László, Kelemen Krisztián, **Jelmezterv:** Opra Szabó Zsófia, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Mit tudjátok ti (2011)

Tánc: Arany Virág, Barabás Béla, Drávucz Petra, Egyed Beáta, Gergye Krisztián, Kántor Katalin, Nagy Csilla, Novák Gábor, **Jelmezterv:** Szeibert Katalin, **Fényterv:** Payer Ferenc, **Videó:** Massih Parsaie, **Koreográfus:** Pataky Klári

Én Haiku

Dramaturg: Sirokay Bori, **Tánc:** Egyed Beáta, **Animáció, videó, grafika:** Massih Parsaie, **Fényterv:** Dézsi Kata, **Operatőrök:** Mayer Bernadette, Becsey Kristóf, Táborosi András, **Külön köszönet:** Tóth Réka, Monojlovits Eszter, **Koreográfus:** Pataky Klári

CSendÉLET (2014)

Tánc: Hámor József, Jellinek György, Maday Tímea Kinga, **Fényterv:** Dézsi Kata, **Koreográfus:** Pataky Klári

Jegyzetek (2014)

Tánc: Bot Ádám, Bárány Péter, Maday Tímea Kinga, Sebők Cintia, Simon Renáta, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

We live happily (2016)

Dramaturg: Laboda Kornél, **Tánc:** Bot Ádám, Maday Tímea Kinga, Sebők Cintia, Simon Renáta, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Elfelejtji, belebotlik... (2017)

Dramaturg: Kompár Valéria, **Produkciós munkatárs:** Gyurics-Gelb Eszter, **Tánc:** Dányi Viktória, Nagy Csilla, Temesvári Zsófia, **Fényterv:** Szirtes Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Függőleges pillanat (2017)

Produkciós munkatárs: Gyurics-Gelb Eszter, **Tánc:** Bot Ádám, Bujdosó Anna, Maday Tímea Kinga, Takács László, **Fényterv:** Vajda Máté, **Koreográfus:** Pataky Klári

Mint egy táj (2019)

Dramaturg: Kompár Valéria, **Tánc:** Bot Ádám, Bujdosó Anna, Széki Zsófia, **Fényterv:** Vajda Máté, **Zenei munkatárs:** Gergely Attila, **Zenei szerkesztő:** Hámor József, **Külön köszönet:** Ősz Hajnalka, **Koreográfus:** Pataky Klári

Kis esti vakság (2020)

Tánc: Bot Ádám, Bujdosó Anna, Lukács Levente, Rácz Réka, Temesvári Zsófia, **Fényterv:** Vajda Máté, **Zenei munkatársak:** Hámor József, Gergely Attila, **Produkciós munkatárs:** Hegyesi Rita, **Koreográfus:** Pataky Klári

Csönd (2021)

Tánc: Bot Ádám, Bujdosó Anna, Lukács Levente, Rácz Réka, Temesvári Zsófia, **Fényterv:** Vajda Máté,
Zenei munkatárs: Gergely Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Felnőtt mese (2021)

Tánc: Ferencz Vivien, Horváth Attila, Laza Tímea, Lukács Levente, Rácz Réka, Temesvári Zsófia,
Fényterv: Vajda Máté, **Zenei közreműködő:** Gergely Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Kivonatok (2022)

Dramaturg: Szabó-Székely Ármin, **Tánc:** Bot Ádám, Bujdosó Anna, Lukács Levente, Rácz Réka, Temesvári Zsófia, **Fényterv:** Vajda Máté, **Zenei közreműködő:** Kertész Endre csellóművész, Gergely Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Téli ének (2022)

Dramaturg: Szabó-Székely Ármin, **Tánc:** Gyevnár Réka, **Fényterv:** Vajda Máté, **Zenei közreműködő:** Gergely Attila, **Koreográfus:** Pataky Klári

Méhek meséje (2022)

Dramaturg: Balázs Juli, **Konzulens:** Kántor Katalin, **Előadók:** Horváth Bence, Kiss Rebeka, Laza Tímea, Szalontay Tünde, **Közreműködik:** Nagy Viktória, **Zenei közreműködő:** Gergely Attila, **Jelmezterv:** Nagy Viktória, **Koreográfus:** Pataky Klári

Tökéletes mosoly (2024)

Előadók: Bacsó Gabriella, Bot Ádám, Temesvári Zsófia, **Zenei közreműködő:** Gergely Attila,
Fénytervező: Vajda Máté, **Koreográfus:** Pataky Klári